

SLOVENSKI

Izdaja in tiska Casopisno-založniško podjetje Slovenski poročevallec. — Direktor: Rudi Jannuba. — Glavni in odgovorni urednik: Sergej Vošnjak. — Za tisk odgovarja Franc Fletar. — Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ulica št. 1 in 3, telefon št. 23-522 do 23-526. — Uprava: Ljubljana, Tomšičeva ulica št. 1/II, telefon št. 23-522 do 23-526. — Oglašni oddelek: Ljubljana, Titova cesta št. 7, telefon št. 21-896, za ljubljanske naročnike 20-463, za zunanje 21-832. — Poštni predal št. 29. — Tekoči račun 60-KB 5 Z-367. — Mesečna naročnina 230 din.

Poročevallec

PO Odstopu ANTHONYA EDENA

Velike spremembe v vladi

Butler je voljan sodelovati v vladi, če bo povabljen — Konservativci nimajo namena razpisati nove volitve, ker se bojijo poraza — V Parizu so zadovoljni z Macmillanom

LONDON, 11. jan. (Tanjug). Novi predsednik britanske vlade Macmillan je danes začel rekonstrukcijo vlade. Pričakuje, da bo prišlo do velikih sprememb v številnih resortih. Macmillan mora namreč imenovati okrog 70 osebostj na različne položaje v vladi. Napoveduje, da bo že v nedeljo predložil kraljici seznam članov ožjega kabineta.

Richard Butler, ki so ga imeli za najverjetnejšega Edenovega naslednika, se je včeraj dila časa razgovarjal z novim ministrskim predsednikom. Novinarjem je izjavil, da bo rad vstopil v novi kabinet, če bo povabljen. S tem je zagotovljena soglasnost v konservativni parlamentarni skupini, ki se bo zbrala konec meseca, da potrdi novega voditelja stranke. Stevilni konservativci žele, da bi postal Butler zunanji minister, namesto Selwyna Lloyda. Tako zamenjava bi po njihovem mnenju pozdravili v Washingtonu, z bližanje z Ameriko pa bo ena glavnih nalog nove vlade.

V istem času, ko je Macmillan vodil razgovore za preosnovo vlade, se je sestaj tudi laburistični kabinet v senci pod predsedstvom namestnika šefa laburistične parlamentarne skupine Griffithsa. Pričakujejo, da bo opozicija od novega predsednika vlade zahtevala, naj razpusti parlament in razpiše nove volitve. Šef laburistične stranke Gaitskell je prekinil

televizijski in zahteval nove parlamentarne volitve, poudarjajoč, da »sprememba v vrhovih ne zadostuje.

V Parizu so z zadovoljstvom sprejeli imenovanje Macmillana za novega ministrskega predsednika. Predvsem opozarjajo na njegove tesne stike z Edenom, posebno kar zadeva Edenove teze o prisrčnem prijateljstvu s Francijo. Uradna francoska agencija je sporočila, da pomeni Macmillanova osebnost jamstvo za nadaljevanje tesnega anglo-francoskega sodelovanja.

Progresistični »Liberation« pa je zapisal, da je sedaj na Molletu, da odstopi in prepusti drugima, da popravijo napake, ki jih je zagrešila njegova vlada.

V vladnih krogih in na desnici pa menijo, da dogodki v

Eden odstopil tudi kot poslanec

London, 11. jan. (Tanjug). — Bivši predsednik britanske vlade Anthony Eden je odstopil tudi kot poslanec, dva dni potem, ko je odstopil s položaja ministrskega predsednika. Eden je sodeloval v britanskem političnem življenju polnih 33 let.

Britanska kraljica je bivšemu premieru ponudila naslov perra. Eden je to čast odklonil in izjavil, da za sedaj nima nobenih načrtov. Zeli si samo počitka.

TISKOVNA KONFERENCA V SEKRETARIATU ZA ZUNANJE ZADEVE

Kredit za Madžarsko

Novinarji so se spet zanimali za obisk predsednika Tita v ZDA — Ugodna ocena obiska ameriških strokovnjakov v Jugoslaviji — Novica o Gomulkinem obisku je izmišljena

Beograd, 11. jan. »Ali lahko potrdite vest iz Washingtona, da je jugoslovanski veleposlanik v ZDA Leo Mates na sestanku z ameriškim pomočnikom ministra za zun. zadeve Murphyjem predlagal, naj bi bil obisk predsednika Tita v ZDA aprila?»

Na to vprašanje, ki je bilo zastavljeno na današnji redni tiskovni konferenci za domače in tuje novinarje, je predstavnik državnega tajništva za zunanje zadeve Branko Drašković odgovoril:

»Kolikor mi je znano, ni bilo ob tej priložnosti nobenega dogovora o objavi datuma obiska predsednika Tita v ZDA.

»Po informacijah kanadske vlade — je bilo naslednje vprašanje — je bilo govora tudi o tem, da bo predsednik Tito obiskal tudi Kanado. Ali je to res?»

Odgovor B. Draškovića je bil kratak: »Ne vem.«

Branko Drašković je pozitivno ocenil rezultate obiska skupine ameriških strokovnjakov Jugoslaviji, ki proučuje izvajanje ameriškega programa pomoči tujini. Ko je odgovarjal na vprašanje v zvezi z obiskom omenjene skupine ameriških strokovnjakov, je dejal:

»Kot je znano, ima ta skupina nalogo, da prouči program ameriške pomoči tujini in da o tem poroča neposredno predsedniku ZDA. S tem v zvezi je skupina strokovnjakov poleg drugih držav obiskala tudi Jugoslavijo.

»Določena znamenja kažejo, da se jugoslovansko-madžarski odnosi normalizirajo — je bilo nadaljnje vprašanje. »Ali jugoslovanska vlada smatra, da je s tem v zvezi končno zaključena tudi zadeva Imre Nagyja?»

»Odnos med Madžarsko in Jugoslavijo so normalni. Zadeva Imre Nagyja je znana.«

Neki novinar je nato vprašal, kaj misli jugoslovanska vlada o sestanku nekaterih vzhodnoevropskih držav v Parizu.

»Druge strani so vse pomembnejše manifestacije pred delnimi volitvami za enega poslanca, ki ga je treba izvoliti 13. januarja, praktično zaključene s sinočnjim mitingom Mendés-Franceovih radikalov, ki ga ni bilo, ter napovedanim pužadističnim sestankom. Sinočnji je skupina 100 fašističnih komandosov, ki so odlično izvežebani za take podvige, prepregla Mendés-Franceovih radikalov s tem, da so metali bombe, napolnjene s solznilnim plinom in vnetljivimi tekočinami. Po splošnem pretepu in paniki je policija izpraznila dvorano. Čeprav ni bilo več kot deset ranjenih, vendar znaša škoda več kot 1 milijon dinarjev, in to zaradi polomljenih stolov in

evropskih držav v Budimpešti in o tem, da Jugoslavija in Poljska na sestanku nista bili povabljeni.

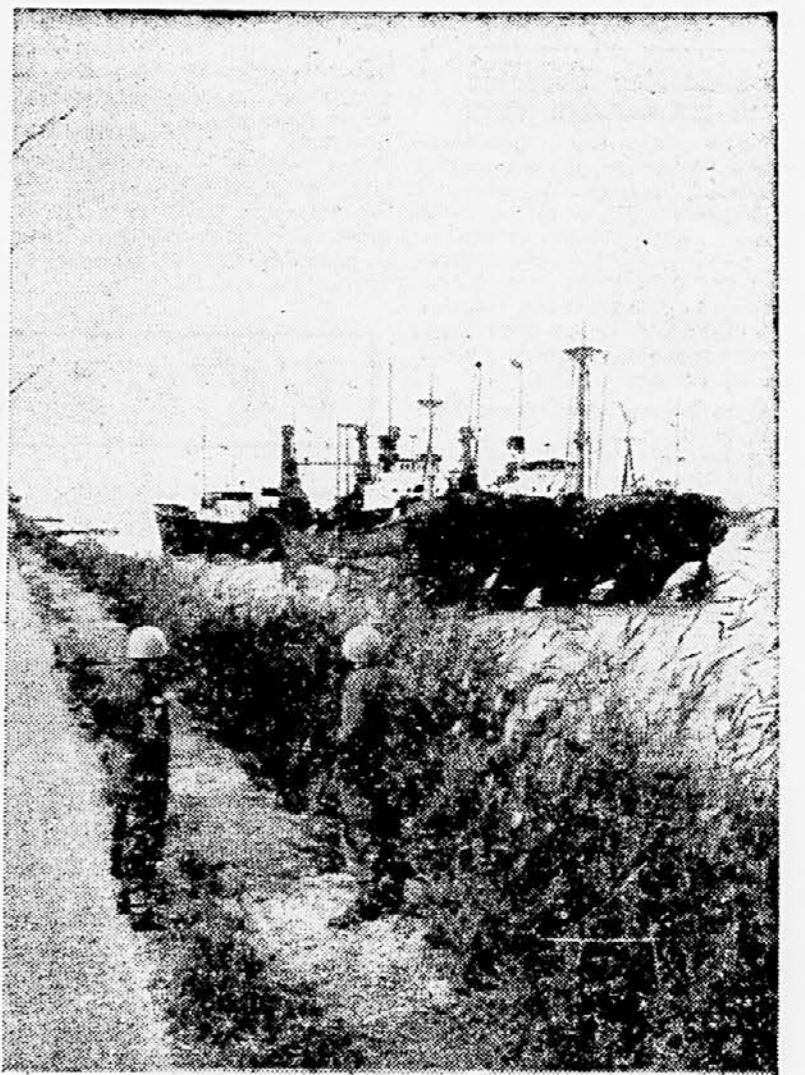
Branko Drašković je odgovoril, da nima komentarja na to vprašanje, da pa je sestanek stvar držav, ki so bile na njem zastopane.

Na vprašanje, če namerava Jugoslavija storiti kakšne protiukrepe, ker je albanska vlada odredila gostoljubje premuju sekretarju našega poslanstva v Tirani Sveti Vučiću, je B. Drašković odgovoril, da mu ni nič znanega. Dodal pa je, da je normalno pričakovati, da bo jugoslovanska vlada tudi v tem primeru storila tiste ukrepe, ki jih bo imela za potrebne.

Vprašan, če je jugoslovanska vlada povabila predsednika kitajske vlade Ču En Laja na obisk v Jugoslavijo, je predstavnik državnega tajništva odgovoril, da kolikor ve, med kitajsko in jugoslovansko vlado ni bilo razgovorov o tem, da bi Ču En Laj obiskoval v nekaterih vzhodnoevropskih državah obiskal tudi Jugoslavijo.

Na koncu današnje tiskovne konference je Branko Drašković označil kot popolnoma izmišljeno vest dunajskega časopisa »Kurier«, da bo Vladislav Gomulka obiskal Jugoslavijo.

M. P.

Pri čiščenju Sueškega prekopa sodelujejo tudi nemške ladje. Na sliki sta dve nemški ladji »Energie« in »Ausdauer«, spremljani pa dva danska vojaka, pripadnika mednarodnih sil OZN.

Sodelovanje pri čiščenju

Podjetju »Erodospas« iz Splita je holandsko-danska družba, ki so ji poverjena očiščevalna dela v Sueškem prekopu, ponudila sodelovanje

Split, 11. jan. Zastopniki podjetja »Erodospas« iz Splita so bili povabljeni v Rotterdam na razgovore o sodelovanju pri dviganju potopljenih ladij v Sueškem prekopu. Povabilo je poslal holandsko-danski konzorcij, ki mu je zaupano čiščenje Sueškega prekopa. Pred temi razgovori so že bila posvetovanja med zastopnikom OZN v Kajru generalom Weehlerjem, ki vodi očiščevalna dela v Sueškem prekopu, in med šefom pogonskega sektorja podjetja »Erodospas«.

Odkar je OZN začela akcijo za čiščenje Sueškega prekopa, je podjetje »Erodospas« samoiniciativno ponudilo svoje strokovne kadre, plovne objekte in druga tehnična sredstva na razpolago tej organizaciji v New Yorku. Nato je bil vzpostavljen direktni stik med holandsko-danskim konzorcijem, ki so mu poverili očiščevalna dela. Razgovori o sodelovanju splitskega podjetja se bližajo h koncu. Dva

zastopnika podjetja »Erodospas« sta nocoj odpotovala v Rotterdam, da skleneta pogodbo. Pričakujejo, da bo v prihodnjih dneh dosežen sporazum, nekaj bodo ekipe podjetja »Erodospas« odpule v Sueški prekop.

Po svojih tehničnih sredstvih in strokovno kvalificiranem kadru je podjetje »Erodospas« eno najpomembnejših podjetij te vrste na svetu. Glede na to je njegova udeležba pri čiščenju Sueškega prekopa ne samo razumljiva, temveč tudi potrebna. »Erodospas« ima izkušene pomorške in tehnične kadre za diviganje, rezanje in reševanje potopljenih objektov. Razpolaga tudi s štiridesetimi izkuženimi potapljači, ki so dosegli svojo visoko kvalifikacijo v dolgoletnem praktičnem delu v velikih globinah. »Erodospas« je doslej dvignil iz morja 123 potopljenih ladij in uspešno posredoval v več kot tridesetih primerih reševanja ponesrečenih ladij.

Ču v Varšavi

VARSAVA, 11. jan. (Tanjug). — Danes je prispel na obisk na Poljsko kitajski ministrski predsednik Ču En Laj. V delegaciji so poleg premiera še podpredsednik kitajske vlade Ho Lung, namestnik zunanjšega ministra Van Čia Šjan in kitajski veleposlanik v Varšavi Van Vin Nan. Delegacija bo na Poljskem pet dni.

Na varšavskem letališču so goste sprejeli prvi sekretar Vladislav Gomulka s člani politburoja, predsednik državnega sveta Aleksander Zawadzki in člani vlade.

Ministrski predsednik Cyrankiewicz je zaželel Ču En Laju in drugim gostom dobrodoščilo, na katero je ministrski predsednik Kitajske odgovoril: »Poljska je na poti v socializem dosegla nove uspehe. Naletela je na mnoge težave, ki jih sedaj poljski narod pod vodstvom združene delavske stranke z velikim naporom premaguje. Za premagovanje teh težav sta potrebna čas in enotna borba vseh ljudskih sil proti odkritim in prikritim antisocialističnim teženjam.« Ču En Laj je poudaril, da so Kitajci zadovoljni predvsem, ker so se popravili in okrepili prijateljski stiki med Poljsko in Sovjetsko zvezo.

Danes popoldne so kitajski gostje obiskali Gomulko, pred

sednika državnega sveta Zawadzkega, ministrskega predsednika Cyrankiewicza in zunanjšega ministra Rapačkackega. Jutri bo Ču En Laj govoril na velikem zborovanju v varšavskem domu kulture.

ZADNJE VESTI

Janos Kadar v Moskvi

Sporočilo o razgovorih med partijskimi in vladnimi predstavniki Sovjetske zveze, LR Kitajske in LR Madžarske

MOSKVA, 11. jan. (Nova Kitajska). Predstavniki madžarske socialistične delavske partije in delavske-kmečke vlade, kitajske KP in vlade ter KP SZ in sovjetske vlade so imeli včeraj v Moskvi razgovore, ki so se jih udeležili s sovjetske strani Hruščev, Bulganin, Mikojan in Sepilov, s kitajske Ču En Laj, Yang Ča Hjang in Hao Te Čing, z madžarske pa Janos Kadar in György Marosán.

Današnje uradno sporočilo poudarja, da so ob tej priložnosti izmenjali gledišča o razširitvi sodelovanja med komunističnimi oziroma delavskimi partijami teh držav, nadaljnjem razvoju prijateljskih odnosov in v nekaterih najpomembnejših vprašanjih sedanjega mednarodnega položaja.

Udeleženci razgovorov so, kot poudarja sporočilo, izrazili polno soglasje o omenjenih vprašanjih in pokazali »odločenost, da razširijo politične, gospodarske in kulturne odnose ter splošno sodelovanje, kakor tudi

Udeleženci razgovorov so, kot poudarja sporočilo, izrazili polno soglasje o omenjenih vprašanjih in pokazali »odločenost, da razširijo politične, gospodarske in kulturne odnose ter splošno sodelovanje, kakor tudi

Udeleženci razgovorov so, kot poudarja sporočilo, izrazili polno soglasje o omenjenih vprašanjih in pokazali »odločenost, da razširijo politične, gospodarske in kulturne odnose ter splošno sodelovanje, kakor tudi

Udeleženci razgovorov so, kot poudarja sporočilo, izrazili polno soglasje o omenjenih vprašanjih in pokazali »odločenost, da razširijo politične, gospodarske in kulturne odnose ter splošno sodelovanje, kakor tudi

Udeleženci razgovorov so, kot poudarja sporočilo, izrazili polno soglasje o omenjenih vprašanjih in pokazali »odločenost, da razširijo politične, gospodarske in kulturne odnose ter splošno sodelovanje, kakor tudi

Udeleženci razgovorov so, kot poudarja sporočilo, izrazili polno soglasje o omenjenih vprašanjih in pokazali »odločenost, da razširijo politične, gospodarske in kulturne odnose ter splošno sodelovanje, kakor tudi

Udeleženci razgovorov so, kot poudarja sporočilo, izrazili polno soglasje o omenjenih vprašanjih in pokazali »odločenost, da razširijo politične, gospodarske in kulturne odnose ter splošno sodelovanje, kakor tudi

Udeleženci razgovorov so, kot poudarja sporočilo, izrazili polno soglasje o omenjenih vprašanjih in pokazali »odločenost, da razširijo politične, gospodarske in kulturne odnose ter splošno sodelovanje, kakor tudi

Udeleženci razgovorov so, kot poudarja sporočilo, izrazili polno soglasje o omenjenih vprašanjih in pokazali »odločenost, da razširijo politične, gospodarske in kulturne odnose ter splošno sodelovanje, kakor tudi

Udeleženci razgovorov so, kot poudarja sporočilo, izrazili polno soglasje o omenjenih vprašanjih in pokazali »odločenost, da razširijo politične, gospodarske in kulturne odnose ter splošno sodelovanje, kakor tudi

Udeleženci razgovorov so, kot poudarja sporočilo, izrazili polno soglasje o omenjenih vprašanjih in pokazali »odločenost, da razširijo politične, gospodarske in kulturne odnose ter splošno sodelovanje, kakor tudi

Udeleženci razgovorov so, kot poudarja sporočilo, izrazili polno soglasje o omenjenih vprašanjih in pokazali »odločenost, da razširijo politične, gospodarske in kulturne odnose ter splošno sodelovanje, kakor tudi

Udeleženci razgovorov so, kot poudarja sporočilo, izrazili polno soglasje o omenjenih vprašanjih in pokazali »odločenost, da razširijo politične, gospodarske in kulturne odnose ter splošno sodelovanje, kakor tudi

Udeleženci razgovorov so, kot poudarja sporočilo, izrazili polno soglasje o omenjenih vprašanjih in pokazali »odločenost, da razširijo politične, gospodarske in kulturne odnose ter splošno sodelovanje, kakor tudi

Pretepi v Parizu

Od stalnega dopisnika »Politike« in »Slovenskega poročevalca«

PARIZ, 11. jan. (Po telefonu). Davj je imela francoska vlada še en sestanek, na katerem je razpravljala o odmevih, ki jih je imela v svetu Guy Molletova deklaracija o namerah v Alžiru, nakar je pooblastila predsednika vlade, da po potrebi lahko postavi vprašanje zaupnice v parlamentu prihodnji teden med razpravo o evropskem skupnem tržišču.

Z druge strani so vse pomembnejše manifestacije pred delnimi volitvami za enega poslanca, ki ga je treba izvoliti 13. januarja, praktično zaključene s sinočnjim mitingom Mendés-Franceovih radikalov, ki ga ni bilo, ter napovedanim pužadističnim sestankom. Sinočnji je skupina 100 fašističnih komandosov, ki so odlično izvežebani za take podvige, prepregla Mendés-Franceovih radikalov s tem, da so metali bombe, napolnjene s solznilnim plinom in vnetljivimi tekočinami. Po splošnem pretepu in paniki je policija izpraznila dvorano. Čeprav ni bilo več kot deset ranjenih, vendar znaša škoda več kot 1 milijon dinarjev, in to zaradi polomljenih stolov in

požarov, ki pa so bili hitro ugašeni. Ko je bil pretep končan, je skupina radikalov s poslancom Ermiejem poskušala priti v drugo pariško dvorano, v kateri je imela svoj miting desnica, toda policija ji je to preprečila. V pretepu v Latinski četrti, ki je trajal vse do polnoči, je bil ranjen poslanec Ermie.

Pužadistični poslanec Jean de Marche je objavil sporočilo, v katerem pravi, da prekinja s Poujadom in poudarja, da bo šlo tokrat z njim skoraj polovica pužadističnih poslancev ter da bodo osnovali novo organizacijo. De Marche se sicer, pritožuje, da Poujade izvaja osebnodiktatorsko vladavino, in pravi, da se tako popolnoma izolira od svojih pristašev.

Nevarnost inflacije

Eisenhower je v poročilu o stanju unije osebno opozarjal na inflacijo — »Sporazum naj bi omilil prizadevanje po odkrivanju še strašnejših jedrskih orožij«

WASHINGTON, 11. jan. (USIS). Predsednik ZDA Eisenhower je včeraj poročal Kongresu o stanju unije in o odnosih unije z drugimi državami. Prvi del svojega poročila je posvetil notranjim problemom, drugi del pa stikom z drugimi državami.

Po Eisenhowerjevih ugotovitvah je ameriško gospodarstvo doseglo velik razcvet. Osnovna nevarnost, ki ogroža dobro funkcioniranje privatne pobude, je po njegovih besedah inflacija. Predsednik ZDA je posebej opozoril na šolski problem in zahteval, da je treba programu za gradnjo novih šolskih prostorov takoj dati zakonsko veljavnost.

Eisenhower je objubil, da bodo v kratkem predloženi tudi novi zakoni za razširitev državljanstva pravim črnecem v južnih državah. Napovedal je tudi nove ukrepe, ki bodo prispevali k dvigju življenjske ravni farmerjev.

V drugem delu svojega poročila, ki obravnava stike z drugimi državami, se je Eisenhower zavezal za čim tesnejše sodelovanje z zahodnimi državami in za nadaljevanje vojske in gospodarske pomoči prijateljem Amerike.

»Zdrav sporazum o zračni in spekciji in zmanjšanje oboroženosti sil bosta odločilno prispevala k trajnemu miru, je dejal Eisenhower in poudaril, da si bo vlada ZDA vztrajno prizadevala doseči tak sporazum. »Priljubljeni smo, da damo Zdrženim narodom nove predloge. Pristopili bomo k vsakemu sporazumu, ki b. »nijl prizadevanje po odkrivanju novih še strašnejših nuklearnih orožij,« je dejal Eisenhower.

Ameriški prezident je poudaril tudi napredek nekaterih evropskih držav, ki si prizadevajo

ustvariti skupno tržišče, kakor tudi napore skupine držav na področju nuklearne energije in zahteval od kongresa odobritev, da tudi ZDA sodelujejo v mednarodni agenciji za atomsko energijo.

Predsednik ZDA je dalje zahteval, naj Kongres takoj sprejme zakon, ki bo reguliral državljanški status madžarskih beguncev v ZDA. Pozval je Kongres, naj odbri njegov načrt za Srednji vzhod in pri tem poudari, da so svoboda, razcvet in varnost zahodne Evrope življenjsko važne za varnost Zdrženih držav Amerike.

Stanje: 11. januarja: Po prodoru hladnega zraka se je nad Srednjo Evropo ponovno okrepilo področje visokega zračnega pritiska, od severa pa dotekajo v višinah proti Alпам toplejša zračna gmota.

Napoved za soboto: Delno do zmerne oblačno vreme. Nočne temperature se bodo znižale in bodo v notranosti od —7 do —3, v višjih ležah Gorenjske do —10, v Primorju 4, čez dan pa nekaj nad 0, v Primorju do 9 stopinj C. Snežne razmere: Korosica 140 cm, Komna 3 cm pršica na 100 cm podlage, Pokljuka 5 cm pršica na 55 cm podlage, Vršič 3 cm pršica na 65 cm podlage, Tamar 4 cm pršica na 60 cm podlage, Dom Planica 5 cm oščica na 25 cm podlage, Erta 3 cm pršica na 20 cm podlage, Kranjskagora 3 cm pršica na 13 cm podlage, Crni vrh nad Jesenicami 5 cm pršica na 20 cm podlage.

Kongres delavskih svetov

Na kongres, ki bo meseca junija v Beogradu, bodo povabljeni tudi zastopniki iz inozemstva

Beograd, 11. jan. Odbor za sklicanje kongresa delavskih svetov je izdelal načrt o pripravah za kongres in program za delo kongresa samega, ki bo v prvi polovici junija v Beogradu. Računajo, da se bo kongresa udeležilo okoli 2000 delegatov, od katerih bo 1700 izvoljenih izmed članov delavskih svetov. Ostalih 300 udeležencev bo povabil odbor iz sindikalnih organizacij, iz zborov proizvajalcev ter iz posameznih podjetij in ustanov. Povabljeni bodo tudi gostje iz inozemstva.

Podjetja, ki imajo 1000 do 2000 zaposlenih delavcev in uslužbencev, bodo izvolila po enega delegata, podjetja z 2000

Skupščina Združenja za mednarodno pravo

Letna skupščina jugoslovankega združenja za mednarodno pravo se bo začela 13. januarja v Ljubljani. Na skupščini bodo izvolili nove člane združenja, ki bodo imeli pravico sodelovati pri delu Svetovnega združenja za mednarodno pravo. Računajo, da se bo s to izvolitvijo povečalo število članov od 30 na 80.

V Ljubljani bodo razpravljali tudi o dveh temah, ki jih bo Jugoslavija postavila za svetovni kongres Združenja za mednarodno pravo; o mirobnih aktivnih koooperacijah med državami in o humanizaciji vojne prave. Na tem kongresu, ki bo v New Yorku leta 1958, bo podal referat o koooperaciji med pravnimi fakultetami v Beogradu, Miroslav Radović, o humanizaciji vojne prave pa profesor vojno-medicinske fakultete v Beogradu, generalmajor dr. Radmilo Jovanović. (Jugopres)

Elektrifikacija železnic v Sloveniji

Letos se bo nadaljevala elektrifikacija železnic v Sloveniji. Za ta namen je doslej dodeljena 200 milijonov dinarjev. Največ sredstev, 150 milijonov dinarjev, je dodeljen za nadaljnjo elektrifikacijo proge Postojna-Ljubljana, 50 milijonov pa bodo porabili za elektrifikacijo proge od Jesenice do avstrijske meje in za preureditev nekaterih naprav na železniški postaji na Jesenicah. S temi sredstvi bodo dokončali 7 km dolgo progo od Jesenice do sredine predora pod Karavanjami, kjer se začne avstrijska meja. Na progi od Postojne proti Ljubljani bodo dokončali v odseku od Logateca do Borovnice. Elektrifikacija te proge je posebna pomena zaradi živahnega tovornega prometa z Reko. Po izjavah strokovnjakov bi z elektrifikacijo proge od Postojne do Ljubljane in da je do Jesenice prehranili na leto nad 90.000 ton premoza.

Lani so elektrificirali progo med Planino in Logatec in dolžini 33 km.

Konferenca o problemih blagovnega prometa

Celje, 11. jan. Na pobudo in v okviru rednega delovnega programa sekretariata za blagovni promet pri Izvršnem svetu LRS je bila popoldneva na Celju pod vodstvom sekretarja za blagovni promet dr. Borisa Puca širša konferenca o nekaterih problemih blagovnega prometa. Konferenca so se udeležili tudi zastopniki republiške trgovinske zbornice, sekretar OK ZKS Franc Simonič in zastopniki okrajnih ljudskih odborov, okrajnih zbornic, občin itd.

V ospredju konference so bili predvsem problemi blagovnega prometa, ki zadevajo upravne organe, in nadalje tisti, katerih pomanjkljivosti so bolj subjektivnega značaja in jih je mogoče s primernimi ukrepi urediti v najkrajšem času. Glede na poseben položaj trgovine v

do 5000 zaposlenimi dva delegata, podjetja s 5000 in več tisoč zaposlenimi pa tri delegate za kongres delavskih svetov. Podjetja, ki imajo manj kot 1000 delavcev in uslužbencev, bodo izvolila svoje delegate na skupnih sestankih, o številu delegatov pa bo sklepal pristojni organ v okraju. Tako bodo v industriji izvolili 700 delegatov, v kmetijstvu 110, v gradbenih podjetjih okoli 180, v prometu 140, v trgovini in gostinstvu 190 itd.

Predsednik republike bo ter osebnostno otroku

Ruše, 11. jan. Na matičnem uradu v Rušah je bila danes prva izredna svečanost. Predsednik republike Tito je po svojem zastopniku botroval 13. otroku delavca Avgusta Zorka, zaposlenega na državnem posestvu Fala. Svečanost je bila v okusno okrašeni dvorani matičnega urada, prisostvovali pa so ji kot zastopnik predsednika republike Tone Bole, član izvršnega sveta LRS, predsednik OLO Maribor Milan Apih, predsednik ruske občine Drago Magdič in številno občinstvo. Po obredu, ki ga je opravil občinski ljudski odbornik Franc Lobnik, je zastopnik predsednika republike tov. Bole čestital staršem otroka in jim izročil steno darila. Svoje čestitke sta izrazila tudi predsednik OLO Maribor Milan Apih in predsednik občine tov. Magdič, nakar je bila intima zakuska za povabljene goste. R. O.

Delegacija poljskih kolektivov pride v Jugoslavijo

Beograd, 11. jan. (Jugopres). Ob koncu januarja bo prišla v Jugoslavijo delegacija delovnih kolektivov nekaterih poljskih podjetij, v katerih so ustanovili organe delavskega upravljanja. Delegacija, ki jo bo vodil sekretar centralnega sveta Zveze sindikatov Jožef Kuleša, bo proučevala delovne organe delavskega samoupravljanja v jugoslovanških gospodarskih podjetjih. Do obiska bo prišlo na osnovi

tekočem letu, ko naj dobro urejen blagovni promet in urejen trg pozitivno vplivata na dvig življenjskega standarda, odpre večji del nalog za zboljšanje blagovnega prometa na občinski ljudski odbore. Te naloge pa se zlasti kažejo v razširitvi trgovske mreže, deloma tudi s pavšalisti, zlasti tam, kjer rentabilnost socialistične trgovine ni zagotovljena. V skrb za zboljšanje blagovnega prometa bo treba okrepiti tudi delo potrošniških svetov in misliti na to, da dobijo ti organi novo vsebino dela, namreč, da preidejo od družbene kontrole na družbeno upravljanje. Razen tega bo treba očistiti tudi delo svetov za preskrbo v občinah oziroma pri okrajnih ljudskih odborih. Kjer ti sveti še ne delajo, jih bo treba uestnavljati. M. B.

Odbor za sklicanje kongresa delavskih svetov bo povabil iz inozemstva zastopnike različnih sindikalnih organizacij, ustanov in fakultet, kakor tudi posameznike, ki se zanimajo za delavsko upravljanje v Jugoslaviji.

Po načrtu priprav za ta kongres bodo v kratkem ustanovili delovne skupine, ki naj bi pripravile vse potrebno za ustrezne komisije na kongresu. Kongres bo zasedal v plenumu in v sedmih raznih komisijah. Delovne skupine bodo medtem pripravile referate za vsako izmed komisij, pripravile bodo pa tudi referat za plenum kongresa. V sedmih komisijah naj bi obravnavali gospodarsko področje delavskega upravljanja, delovne odnose v okoliščinah delavskega upravljanja, organizacijo in metode dela delav-

vanju na področju kulture in prosvete s češkoslovaško. Češkoslovaška delegacija bo pri teh razgovorih vodil minister za šolstvo in kulturo dr. Franšek Kahuda, jugoslovanstvo pa sekretar za prosveto in kulturo pri zveznem izvršnem svetu Bogdan Osinik. — (Jugopres)

Nesreča motorne jadrnice

SPLIT, 11. jan. Motorna jadrnica »Truga« s 60 tonami nosilnosti lasti Obalne plošbe v Splitu, je nasledila na poti iz Splita v Šibenik pri Šibeniški Rogoznici. Nesreča je nastala, ker je začela ladja propuščati vodo. Ker prodiranje vode niso mogli ustaviti, je poveljnik ladje, da bi rešil ladjo in posadko, obrnil pramac proti obali in tako je ladja nasledila. Reševanje jadrnice se je že začelo. Delo opravila možno podjetje »Brodospos« iz Splita. Najprej so raztovorili cement in vsak trenutek pričakujejo, da bo ladja rešena.

Feja ladja za tuje lastnike

REKA, 11. jan. V ladjedolnici »3. maj« na Reki so danes splovili v morje motorno ladjo »General Guisan«. To je peta ladja iz serije velikih tramperjev, ki jih omenjena ladjedolnica gradi za tuje lastnike. Kakor druge ladje iz te serije ima »General Guisan« 12.880 ton nosilnosti ter Dieslov motor s 5600 KS. Ladja bo do kraja sredine leta, ko jo bo prevzela švicarska ladijska družba »Helica«.

Nova najdišča nafte

Zagreb, 11. jan. Na podlagi geoloških raziskovanj menijo strokovnjaki, da so v Dalmaciji in Istri znatne rezerve nafte, ki bi se mogle izkoriščati. Raziskavanja so bila osredotočena na področju Ravnih kotara in reke Zrmanje pri Zadru, v Istri pa pri Rovinju. Po geoloških metodah, ki so jih uporabljali, sklepajo, da so v globokem skalovju na tem področju večje količine nafte. Zato bodo nadaljevali geološka vrtnanja, da bi zbrali podatke o razširjenosti teh rezerv. Kakor izjavljajo geološki strokovnjaki, je raziskavanje naftonosnih plasti v obalnem pasu zelo pomembno, ker so doslej v Hrvatski smatrali, da so v glavnem mogoča najdišča nafte v Posavju in Podravju, ki imata v geološkem smislu mlajše plasti. Medtem je tudi pri starejših plasteh, kakršne so v Dalmaciji in Istri, verjetnost, da vsebujejo nafto, kar potrjujejo pojavi asfalta na več krajih v Dalmaciji in Istri, ki se v starejših geoloških plasteh pojavljajo kot spremljevalka nafte.

Kulturno sodelovanje s češkoslovaško

V Beogradu se bodo 23. januarja začeli razgovori o sodelo-

vanju na področju kulture in prosvete s češkoslovaško. Češkoslovaška delegacija bo pri teh razgovorih vodil minister za šolstvo in kulturo dr. Franšek Kahuda, jugoslovanstvo pa sekretar za prosveto in kulturo pri zveznem izvršnem svetu Bogdan Osinik. — (Jugopres)

vanju na področju kulture in prosvete s češkoslovaško. Češkoslovaška delegacija bo pri teh razgovorih vodil minister za šolstvo in kulturo dr. Franšek Kahuda, jugoslovanstvo pa sekretar za prosveto in kulturo pri zveznem izvršnem svetu Bogdan Osinik. — (Jugopres)

vanju na področju kulture in prosvete s češkoslovaško. Češkoslovaška delegacija bo pri teh razgovorih vodil minister za šolstvo in kulturo dr. Franšek Kahuda, jugoslovanstvo pa sekretar za prosveto in kulturo pri zveznem izvršnem svetu Bogdan Osinik. — (Jugopres)

Depozitne uvozne kvote za italijansko blago v Franciji

Uradni list sporoda francoskim uvoznikom, da so odobrene depozitne uvozne kvote za nekatera italijanska proizvoda. Te kvote obsegajo umetni ali predelani les v obliki panel plošč, dalje orodne stroje in pisalne stroje za potrebe v računalništvu.

Norveško-višdonemski kompenzacijski sporazum

Norveška in Vzhodna Nemčija bosta izmenjali blago v skupni vrednosti 120,6 milijonov kron v teku letošnjega leta, in sicer v okviru pred nedavnim sklenjenega kompenzacijskega sporazuma med tema državama. Norveški uvoz vključuje avtomobile, crodne stroje, optične instrumente, precizne instrumente, tisarske stroje in tekstil. V zameno bo dobavljala Norveška Vzhodni Nemčiji ribe in ribje proizvode, pirt in kemikalije.

Beograd, 11. jan. V Rimu bo od 14. do 16. januarja posveto-

vanje zastopnikov jugoslovanških železnic, na katerem bodo razpravljali o prevozu blaga iz Avstrije v Trst po jugoslovanških železnicah in o nekaterih vprašanih sodelovanja železniških uprav glede tarif. Razgovori o sodelovanju glede tarif bodo posebnega pomena, zlasti, ako se upošteva, da je od 1. marca lani direkcija italijanskih železnic odpravljala sodelovanje v tarifni zvezi Avstrija-Trst, katere članica je tudi direkcija jugoslovanških železnic. V Rimu bo od 8. do 20. januarja zasedala tudi komisija tarifrna zveze Češkoslovaška-Trst. Na tem sestanku bodo poleg drugega določili razdelitev prevoznih dohodkov med železniškimi upravami, ki so članice

MEDNARODNE ŽELEZNIŠKE KONFERENCE

Beograd, 11. jan. V Rimu bo od 14. do 16. januarja posveto-

vanje zastopnikov jugoslovanških železnic, na katerem bodo razpravljali o prevozu blaga iz Avstrije v Trst po jugoslovanških železnicah in o nekaterih vprašanih sodelovanja železniških uprav glede tarif. Razgovori o sodelovanju glede tarif bodo posebnega pomena, zlasti, ako se upošteva, da je od 1. marca lani direkcija italijanskih železnic odpravljala sodelovanje v tarifni zvezi Avstrija-Trst, katere članica je tudi direkcija jugoslovanških železnic. V Rimu bo od 8. do 20. januarja zasedala tudi komisija tarifrna zveze Češkoslovaška-Trst. Na tem sestanku bodo poleg drugega določili razdelitev prevoznih dohodkov med železniškimi upravami, ki so članice

Nekaj misli o šesturnem delovnem času

V nekaterih podjetjih so delali poskuse s šesturnim delovnim časom. Tako je znano, da so preizkušali šesturni delovni čas v nekaterih rudniških premoga na Hrvaškem, da so delali poskuse s šesturnim delovnim časom za žene v mariborski tekstilni tovarni, posebej pa so se ukvarjali s tem vprašanjem v tovarni »Nada Dimić« v Zagrebu. Strokovnjaki te zagrebške tovarne so sestavili na osnovi večmesečnih zapazanj elaborat o šesturnem delu. Do podatkov so prišli s sistematičnim spremljanjem intenzivnosti dela v osmih urah. Krivulja intenzivnosti dela je pokazala najvišji delovni učinek v drugi tretjini in četrti uri dela, potem pa je vsako nadaljnjo uro intenzivnost padla za 5 do 10 odstotkov. Poskusi s šesturnim delovnim časom so pokazali, da je krivulja intenzivnosti bolj enakomerna, če se za to intenzivnost dela v šestih urah povečala. Sesturni delovni čas je kot perspektiva vsakekor zelo

Manj načelnih razprav več konkretnega dela!

S skupščine okrajnega sindikalnega sveta v Trbovljah

Trbovlje, 11. jan. Skupščina okrajnega sindikalnega sveta je ugotovila, da je bilo na sindikalnih sestankih preveč načelnih razpravljanja o preusmeritvi našega gospodarstva in o naporih za zboljšanje življenjskih pogojev delovnih ljudi, premo pa konkretnega dela, da bi se to uresničilo.

Skupščina je nadalje ugotovila, da je mnogo delovnih mest, kjer delo ni normirano. V vseh podjetjih zasavskega okra-

Pogajanja s CSR o medzobojnih uslugah v socialnem zavarovanju

Med jugoslovanško-češkoslovaškimi pogajanjimi o socialnih zavarovanjih, ki potekajo te dni v Pragi, so predlagali s češkoslovaške strani, naj se razen konvencije o socialnem zavarovanju sklene tudi konvencija o sodelovanju socialnih zavarovanj obeh držav. Poleg drugega naj bi nova konvencija določila tudi pogoje za pošiljanje češkoslovaških otrok na Jadransko morje. To bi bil prvi primer takega sodelovanja jugoslovanškega socialnega zavarovanja z drugo državo. Izjavljajo, da ni na jugoslovanški strani nobenih ugovorov proti češkoslovaškemu predlogu. (Jugopres)

ja je takih delovnih mest več kakor polovica. Nekatera podjetja so šla dalje od te načelne ugotovitve in izvedla konkretna ukrepe za uvajanje norm na čim več delovnih mestih. V vrsti podjetij so storili že marsikaj za uresničitev sklepov IV. plenuma SZDL Jugoslavije in so te sklepe razumeli tako, da morajo sami v svojih lastnih podjetjih iskati možnosti za povečanje proizvodnje, ne da bi od družbe zahtevali več investicijskih sredstev ali zaposlitev nove delovne sile. Tako so v trbovliškem rudniku začeli nov odkop, v steklarni so zboljšali kakovost steklarskih izdelkov, v strojni tovarni so v sodelovanju z drugimi podjetji začeli izdelavati komplicirane rudarske stroje, ki smo jih doslej uvažali.

Skupščina je opozorila na razmere, v katerih žive delavci v samskih domovih, ki jih je v okraju 32 s 3000 delavci. Mnogi delavci si v njih sami kuhajo hrano po prihodu z dela. Razumljivo, da to škodljivo vpliva na njihovo zdravje in delovno sposobnost. Primanjulje obratov družbene prehrane, kjer bi se delavci lahko hranili po primernih cenah. Posnemania vredna je pobuda gospodniškega centra v Trbovljah, ki je ustanovil ljudsko kuhinjo, kjer

lahko dobiš toplo hrano po primernih cenah. V steklarni Hrstnik so ustanovili okrepčevalnico, kjer prodajajo malico in osvežujoče pijače po lastni ceni.

Nadaljnja ugotovitev skupščine je bila, da je tudi na področju higiensko-tehnične zaščite dela še nešteto možnosti za povečanje narodnega dohodka, saj je bilo v prvem polletju lani zaradi nesreč pri delu izgubljenih nad 81 milijonov din narodnega dohodka. Res pa je, da v nekaterih zasavskih podjetjih že razumejo velik pomen higiensko-tehnične zaščite dela in vlagajo ogromna sredstva v razne zaščitne in sanitarne naprave. Udeleženci skupščine so se strinjali z ugotovitvijo, da bo večja materialna osnova delovnih kolektivov pospešila nadaljnji razvoj delavskega samoupravljanja, vendar je opozorila na neko drugo problematiko, ki prav tako zavira uspešno delo organov delavskega samoupravljanja. To je slaba obveščenost delovnih kolektivov o delu delavskih svetov, slaba vzgoja članov delavskih svetov za konkretno delo, pomanjkanje komisij, poslovnikov itd. Med drugim so sprejeli sklep, da bodo sindikati kar najhitreje sodelovali v pripravah za stalne konference delavskih svetov in sindikatov in bodo tudi v bodoče kakor doslej skrbeli za vzgojo delavcev in nameščenecv.

Skupščina je opozorila na razmere, v katerih žive delavci v samskih domovih, ki jih je v okraju 32 s 3000 delavci. Mnogi delavci si v njih sami kuhajo hrano po prihodu z dela. Razumljivo, da to škodljivo vpliva na njihovo zdravje in delovno sposobnost. Primanjulje obratov družbene prehrane, kjer bi se delavci lahko hranili po primernih cenah. Posnemania vredna je pobuda gospodniškega centra v Trbovljah, ki je ustanovil ljudsko kuhinjo, kjer

UNICEF za rehabilitacijo invalidnih in defektnih otrok

Zastopnik UNICEF De Ver-

mes in medicinski konzultant Svetovne zdravstvene organizacije dr. Frank Safford bosta sredi januarja prispeja v Jugoslavijo. Med enotenskim bivanjem v Beogradu bosta imela razgovore z zastopniki Nacionalnega komiteja za UNICEF o rehabilitaciji invalidnih in defektnih otrok. Jugoslovanški Nacionalni komitej je zaprosil ob koncu meseca decembra, naj UNICEF podpre igranje in konstruiranje centrov za invalidne, slepe in gluhe otroke v Jugoslaviji. V teh centrih bi uporabljali najmoderneje metode za rehabilitacijo. — (Jugopres)

Jugoslovanški znanstveniki na konferenci nuklearnih strokovnjakov v Leningradu

Znanstveni sodelavec inštituta za nuklearne znanosti »Boris Kidrič« v Vinči in docent beograjske univerze dr. Miša Mladjenović je sprejel povabilo Akademije znanosti ZSSR, naj se udeleži desetdnevnega posvetoovanja o nuklearnih spektroskopiji, ki se bo začelo 25. januarja v Leningradu. Na tej konferenci bo dr. Mladjenović poročal o nekaterih ugotovitvah v oddelku za nuklearno spektroskopijo inštituta v Vinči. Razen sovjetskih znanstvenikov se bodo posvetoovanja udeležili tudi mnogi strokovnjaki za nuklearno spektroskopijo iz drugih držav. (Jugopres)

Jugoslovanško-romunska pogajanja o dvolastništvu

Sredi januarja se bodo začela med Jugoslavijo in Romunijo pogajanja o ureditvi dvolastniškega režima v obmejnih področjih Banata. — (Jugopres)

LETOŠNJI OBISK AVSTRUSKIH TURISTOV

ZAGREB, 11. jan. — Na sestanku zastopnikov turističnih in prometnih organizacij iz Avstrije in Jugoslavije v Za-

grebu so proučili možnosti za intenzivnejši turistični promet med obema državama v letošnjem letu. Glede na ugodnejše pogoje za bivanje avstruskih turistov v Jugoslaviji in na znižanje cen gostinskih uslug so zastopniki obeh držav mnenja, da bo letos obisk avstruskih turistov znatno večji kakor lani. Zato so premetri možnosti za uvedbo novih avtomobilskih prog, o čemer se bodo sporazumela avstrijska in jugoslovanška prometna podjetja. Ukrejeno je tudi vse, da se poenostavi izdajanje potovalnih dokumentov za avstruske turiste.

Na sestanku so ugotovili potrebo po intenzivnejši propagandi jugoslovanškega turizma v Avstriji. Turistične zveze v Hrvatski in Sloveniji bodo izdelale vrsto publikacij o možnostih turizma v naši državi, o možnostih za avtomobilski turizem, za lov in ribi lov ter druge panoge turizma. Izdajali bodo tudi redne informativne biltenne, ki naj bi informirali inozemske turiste o možnostih za bivanje in letovanje v Jugoslaviji in o pomembnih prireditvah, ki bodo v letu 1957. Turistične organizacije v Dubrovniku, Zadru, Makarski, Opatici in drugih turističnih krajih bodo izdelale krajevne prospekte in informativne biltenne, ki bodo na razpolago inozemskim turističnim organizacijam.

Oh robu dodoškovi

Po Edenu Mollet?

Močan odmev Edenovega odstopa na drugi strani Rokarskega preliva je nekaj posebej naravnega. S svesko pustolovskišno pa je Eden tako polomil in posledice njegove politike so bile tako očitne, da konservativni stranki ni preostalo drugega, kot postiskati novega premiera. Guy Mollet ni v nič manjši zagatit; če so se že Angleži odločili za »kirurško operacijo«, čemu naj bi se Francozi obotavljali. Sicer se še ni zgodilo, da bi francoska vlada zletela zaradi zunanjepolitičnih dogodkov, vendar se zna pripetiti, da Molletu to zgodovinsko dejstvo ne bo preveč pomagalo, zlasti še, ker je njegova politika počela hud neuspeh tudi v »notranjem« alžirskem upora. Mollet sicer lahko računa še z nekaj tedni življenja za svojo vlado, zakaj čez nekaj dni se bo začela alžirska razprava v Združenih narodih in nikomur ni do tega, da bi prav v tem trenutku sprožil vlado krizo.

Toda Mollet se dobro zaveda, da v sedanjih razmerah v Narodni skupščini prav socialisti pomenijo tisti »jeziček na tehtnici«, ki odloča o večini. Brez socialistov skoraj ne bi mogli sestaviti sredinske vlade. Dokler ne pride do nesoglasij med samimi socialisti, se Mollet lahko čuti dovolj močnega. Toda vse kaže, da tudi v socialistični stranki ni vse tako, kakor bi si želel Mollet. Prav zato se je v Parizu začela dejavnost, ki govori o pripravi za sestavo nove vlade.

Za večkrat so omenili generala de Gaulle kot morebitnega »rešitelja Francije«. De Gaulle pa hoče sestaviti samo vlado »najviše enotnosti«, zelo je dvomljivo, če bi de Gaulle hoteli podpreti socialisti. Pri računih s politično aritmetiko prispejuje največ upanja Flevenu. Bivši ministriški predsednik je prav zadnje dni pokazal precejšnjo živahnost in nekateri celo namigujejo, da ima že pripravljeno seznam novih ministrov. Toda tudi Fleven bi bil nemara le začasna rešitev, zakaj časi center - ljudski republikanci in Pinayjevi privrženici - se resno pripravljajo, da postane Francija na svoj kolovoz. Svesko pustolovskišno je torej sprožila »svetovna reakcija« posledice: Eden je njena prva »žrtve«. Mollet bo prej ko slej naslednja...

Španska kriza

Po spomladanskih nemirih na madridski univerzi in delavskih stavkah, ki so bile vidne znake nezadovoljstva španskega prebivalstva z režimom, je general Franco zamenjal generalnega sekretarja Falanga Raimunda Fernandez-Cuesta in postavil na ta položaj sostojnostelja Falange Joseja Luisa de Arreseja.

Arrese je dobil nalogo, da »obnovi« Falango in jo približa vsem plastem španskega prebivalstva, da bi bila tako Falanga res »trden temelj režima«. Ta »obnovitveni« kurs v Falangi je bil del Francovih načrtov za restauracijo monarhije v Španiji. Franco čisto, da bi se tudi v primeru je namreč hotel imeti garancije monarhije, nadaljevala politika sedanjega režima.

Arrese je usmeril svojo dejavnost v glavnem v dve smeri: doseči uboljšanje življenjske ravni delavstva (zvišanje plač, ki je bilo sicer minimalno glede na takojšnji davci cen, in zgraditev večjega števila stanovanj) ter ureditev državne uprave položaja Falange. Na dvajseto obletnico proglasa Francija za šefa države in predsednika vlade 1. oktobra preteklega leta, je Arrese na nekem vojaškem zborovanju v Salamanci najavil, da sta bila šefa države predložena dva zakonska osnutka, s katerima bi bila Falanga ustavno priznana kot stalen posredniški organ med državo in družbo ter ustanovitev močnega organizma, ki bi »pod neprestanim vplivom Falange« za določeno dobo preuzel nase izvršno oblast. Razumljivo je, da se monarhistični ministri v Francovi vladi s temi zakoni niso strinjali in ker kaže, da tudi prvi del »nove smeri« v obnavljanju Falange ni uspel, je minister za Falango Arrese podal ostavko. Ne izključujejo pa možnosti odstopa tudi drugih falangističnih ministrov, ki stoji trdno na strani Arreseja. S tem pa bodo verjetno »podleteli« tudi Francovi monarhistični načrti, kajti na enega stolu ni prostora za dva.

A. S.

POLOŽAJ NA MADŽARSKEM

Delavski sveti odstopajo

V sporočilu članov delavskih svetov, ki so odstopili, je rečeno, da »niso mogli mirno gledati aretacij svojih članov in gonje, v kateri so bili delavski sveti prikazani kot kontrarevolucionarni«

Budimpešta, 11. jan. (Reuter.) - Člani delavskih svetov v približno 20 tovarnah v Budimpešti, med njimi tudi v Csepelu, so odstopili. V sporočilu, ki so ga objavili, pravijo, da delavski sveti v sedanjih razmerah ne morejo izpolnjevati obveznosti, ki so jih prevzeli do delavcev, obveznosti, ki se seštevajo v tem, da ustvarijo za delavce »življenje brez strahu v neodvisni svobodni in demokratični Madžarski.« Delavski sveti tudi niso mogli mirno gledati aretacij svojih članov in kampanje, v kateri so bili delavski sveti prikazani kot kontrarevolucionarni, zaključuje sporočilo.

Po odstopu članov delavskega sveta so delavci v mnogih tovarnah privredili zborovanja. V nekaterih tovarnah so delavci zagrozili, da bodo stavkali, če bo vlada še naprej vsako sebi nenaklonjeno mnenje obsojala kot kontrarevolucionarno in fa-

šistično. Na zborovanju so prav tako razpravljali o nedavni deklaraciji Kadarjeve vlade. Budimpeštanski radio pa poroča, da so strokovni sveti sindikatov in predstavniki budimpeštanskih podjetij obsodili članen delavskega sveta, ki so od-

stopili. Sporočilo, ki so ga izdali strokovni sveti sindikatov in predstavniki podjetij, pravi, da so člani delavskih svetov v različnih budimpeštanskih tovarnah odstopili pod vplivom »ilegalne propagande sovražnih elementov, ki so se vrinili v delavske svete. Odstop članov delavskih svetov imenuje sporočilo »provokacijo, naperjeno proti ustanovi delavskih svetov.«

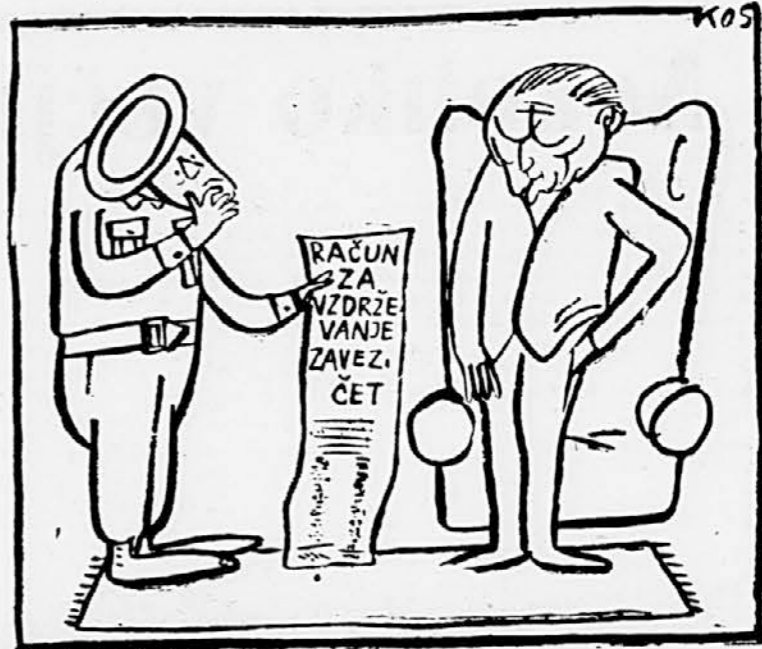
Radijski komentar o dogodkih v budimpeštanskih tovarnah pa pravi, da so tudi pošteti ljudje, člani delavskih svetov, pod vplivom elementov, ki imajo edini namen ustvarjati zmedo, zapustili položaje, ki so jim bili zaupani od njihovih tovaršev.

Komentar opozarja, da morejo delavski sveti pogosto uresničevati tudi zelo nepopolne ukrepe, ki so sestavni del odgovornosti pred vsem narodom. »Ne izvrševati to poslanstvo, pomeni pomagati tistim elementom, ki si prizadevajo vnesti zmedo med delavce,« zaključuje radijski komentar. Kakor poroča budimpeštanski radio, bodo 14. januarja znova odprli redni železniški potniški promet med Budimpešto in Dunajem.

Kot poroča budimpeštanski radio, se so večeraj v Budimpešti posvetovali člani sekretariata sindikatov in voditelji večjih budimpeštanskih pod-

jetij. Sestanek so prisostvovali tudi sekretarji podjetij in člani delavskih svetov. Osnovna ugotovitev posvetovanja je bila, da so dobili delavski sveti doslej premočno učinkovite pomoči. Sekretariat svobodnih sindikatov je zato predlagal ustreznim ministrstvom, naj učinkoviteje pomagajo delavskim svetom reševati konkretne probleme: sistem plač, nagrad itd.

Podpredsednik madžarskega parlamenta Vaš je napovedal, da bo zasedanje parlamenta verjetno februarja. Razpravljati bodo o vladnem programu in o razširitvi vlade.

BRITANEC: ALI BO POTEGNIL NA DAN DENARNICO ALI KOT LANI ROBEČ, JAZ PA SE BOM OBRISAL POD NOSOM

Več trgovine s SZ

Adenauer je na tiskovni konferenci izjavil, da še niso dozoreli pogoji za formalno trgovinsko pogodbo s Sovjetsko zvezo

BONN, 11. jan. (Tanjug.) Naredni tiskovni konferenci je zahodnonemški kancler Dr. Adenauer dejal, da še ne more formalizirati dokončnega stališča do Eisenhowerjevega načrta za Srednji vzhod, ker »razprava o tem vprašanju še ni končana.« Treba pa je pozdraviti dejstvo, da skušajo ZDA na tem področju, kjer ima Evropa važne gospodarske in politične interese, vzpostaviti red, je dodal šef bonnske vlade.

Glede trgovinskih stikov s Sovjetsko zvezo je bonnski kancler dejal, da ne smatra za potrebno skleniti formalno trgovinsko pogodbo z Rusijo, »ker za to še niso dozoreli pogoji.« Pripravljeni pa smo še naprej razširjati naše gospodarske zveze s Sovjetsko zvezo, je poudaril Adenauer.

Od leta 1953 razmišlja naša vlada o možnosti, da bi začrtali demilitarizirano cono v Nemčiji, kar naj bi prispevalo k združitvi obeh Nemčij. Nismo pa doživeli razumevanja pri drugih silah in zato čakamo na

ugodnejše vzdušje, je nadaljeval Adenauer in pripomnil: »Delavske težave v sedanjih mednarodnih odnosih tako v Evropi kot v svetu ne tičijo v različnih stališčih do demilitarizirane cone v Evropi, marveč v neresenem vprašanju, kako in kdaj uporabiti termonuklearno orožje. Predvsem bi se morala vse države sporazumeti o preprečitvi tega orožja. To bi prispevalo k boljšemu razumevanju, potem pa bi tudi lažje začeli razpravljati o demilitarizirani coni,« je zaključil dr. Adenauer.

Posebno zadnja izjava bonnskega kanclerja je napravila globok vtis. Prevladuje mnenja, da je hotel Adenauer z njo uglediti pot atomski obojčitvi zahodnonemške vojske.

News Chronicle
PROGRE
DIMANCI
BOBPA
LA BOURSE EGYPTIENNE

KIEL STAVKA ŽE TRI MESECE

BONN, 11. jan. (Tanjug.) Zahodnonemški kancler dr. Adenauer bo prevzel pobudo, da se konča stavka 34.000 kolarjev v Kielu. To je največja in najpomembnejša stavka v Nemčiji od 1905 leta.

Stavka je začela 38 podjetij in ladjenjice ter traja že 12. teden. Cenijo, da znaša izguba zaradi stavke 250 milijonov mark. V Bonn so bili predvsem presenečeni nad manifestacijami delavske solidarnosti, kajti 97 odstotkov delavcev članov sindikata, je odklonilo predloge komisije za pomiritev, naj bi nehali stavkati. Menijo, da sta to in težke finančne posledice stavke glavni razlog, da se je dr. Adenauer odločil, da prevzame pobudo za doseg sporazuma.

Sidikalni voditelji pa pravijo, da se bo stavka nadaljevala, dokler delodajalci ne bodo deloma krili izdatkov za mezde onim delavcem, ki so na bolniškem dopustu do 6 tednov. Stavka v Kielu in v pokra-

ji Schleswig - Holstein je najvažnejša in največja od 1905 leta naprej, ne samo glede na njeno trajanje in posledice, ki so zaradi nje nastale, marveč tudi zaradi političnih posledic. Če bodo namreč delodajalci sprejeli delavske zahteve, bi to utegnilo vplivati na potek razprave v parlamentu, ki bo se pred iztekom svoje mandatne dobe sprejel važne socialne zakone. Razen tega pa utegne kielaska stavka sprožiti plaz stavk v drugih pokrajinah, kjer so delavci že izrazili solidarnost s stavkajočimi v Schleswig - Holsteinu.

KARACI - 10. januarja bo v Ankari sestanek članov Bagdadskega pakta. Sestanku bodo prisostvovali predsedniki vlad Pakistana, Turčije, Iraka in Irana. To bo v zadnjem času že tretji sestanek ministrskih predsednikov Bagdadskega pakta.

Jemen se bo pritožil

Položaj v Adenu je »resnejši, kot so najprej mislili«, je izjavil britanski predstavnik na Cipru - »Jemenska vlada ima Sovjetsko zvezo za svojega velikega prijatelja«

KAIRO, 11. jan. Kairski radio javlja, da je jemenski veleposlanik v Kairu Abdel Rahman pozval vse države na svetu, naj pomagajo Jemenu v obrambi proti »britanski agresiji«. Po sestanku s sovjetskim veleposlanikom v Egiptu Kiselevom je jemenski veleposlanik izjavil, da ima jemenska vlada Sovjetsko zvezo za svojega velikega prijatelja in da pričakuje od nje pomoč na mednarodnem področju.

V Kairu so sinoči odprli urad, ki novaci egiptovske prostovoljce za Jemen. Urad je bil baje odprt »na zahtevo tistih

Egiptanov, ki žele pomagati jemenskemu narodu v borbi proti imperializmu.« Predstavniki britanskih zrač-

nih sil na Cipru je v Nikoziji izjavil, da jemenski napadi na Adenski protektorat preraščajo v pravo kampanjo. Dejal je, da je položaj resnejši, kot so najprej menili. Po poročilih štaba britanskih zračnih sil v Adenu so britanska letala znova napadla jemenske čete, ki so prekoračile mejo. Za sedaj v Adenu bodo pošiljali britanskih okrepitev, ker menijo, da sedanje sile dočakaajo.

Predstavniki britanskega zunanjega ministrstva je danes dejal, da v Londonu ne jemljejo resno jemenske grožnje, da bo Jemen pozval prostovoljce kot pomoč v sporu med Jemenom in Britanijo. Britanska vlada za sedaj še ne namerava načrti tega vprašanja pred Združenimi narodi niti ne misli zaprositi Združenih narodov, da bi poslali svoje opazovalce v Adenski protektorat.

Nasprotno pa je Jemen tisti, ki namerava predložiti spor Združenim narodom. To je sporočil šef jemenske diplomatske misije v Bonnu Albajdani, ki je dejal, da jemenska vlada ne zahteva takojšnje evakuacije britanskih čet iz Adena in okoliških pokrajin, temveč želi najprej prekinitev ognja in razgovore na osnovi anglo-jemenskega sporazuma iz leta 1934 in 1951. Jemensko diplomatsko predstavništvo v Bonnu je prav tako sporočilo, da je doslej prišlo iz Adenskega protektorata na področje Jemena 35.000 beguncev.

Jordanci iščejo pomoč v Kairu

Sporazum, a brez finančne pomoči

London, 11. jan. (Reuter.) V Londonu so bili končani 10-dnevni razgovori med delegacijama Malaje in predstavniki britanskega ministrstva za kolonije. Malajsko delegacijo je vodil malajski premier Abdul Rahman. Sporazumeli so se, da bo Britanija pomagala Malaji v obrambnih zadevah in pri organizaciji njenih obožoenih sil. Britanci bodo lahko imeli na Malaji čete in strateške rezerve, potrebne za izpolnjevanje mednarodnih obveznosti Britanije.

Sporazum bo začel veljati avgusta letos, ko bo Malaja v okviru Britanske skupnosti narodov dobila neodvisnost. Ob odhodu iz Londona je premier Abdul Rahman izrazil obžalovanje, ker Britanci niso dali Malaji finančne pomoči za izpolnitev njenega petletnega gospodarskega načrta.

WASHINGTON - 14. do 26. januarja bo v Washingtonu konferenca klimatološke sekcije svetovne meteorološke organizacije.

KAIRO, 11. jan. (Reuter.) Jordanski minister za prosveto in pravosodje Iršadat je prispel v Kairo. Z egiptovskiimi državniki se bo razgovarjal o finančni pomoči, ki naj bi jo arabske države dale Jordanu. Ta pomoč naj bi zmanjšala dosedanje britansko subvencijo Jordanu, ki znaša letno 12 milijonov funtov. Po prihodu v Kairo je Iršadat izjavil, da jordska vlada nasprotuje Eisenhowerjevemu načrtu za Srednji vzhod. Dejal je, da arabske države same lahko zagotove obrambo tega področja.

Libija otrok - OZN

Vorošlov in Bulganin ne pozabita čestitati libijskemu kralju Mohamedu Idrisu al-Mahdiju al-Sensussiju ob državnem prazniku te mlade države. Tega ne pozabijo tudi zahodne države. In vendar je Libija 95 odstotkov pesek, ima komaj 1.200.000 prebivalcev in je njena politična neodvisnost dolgo visela na zelo tenki niti. Ta nit je še zmeraj precej tenka.

Iz nekdanje italijanske kolonije je Libija nenadoma postala predmet nenavadne pozornosti veselih. Njena pot do neodvisnosti je bila zelo kriva in nenavadna. Kot je čistično dejal neki diplomat, se veseliše čisto mogle sporazumeti, kaj naj store z Libijo, in tako je ta postala neodvisna, ker pač ni bilo druge boljše rešitve. Najprej se je ukvarjal z Libijo svet zunanjih ministrov, nato pa Generalna skupščina OZN. Britanci, ki so dajali funte, so hoteli razdeliti Libijo na dve ločeni enoti: na Tripolitanijo in Cirenajko, ker bi lahko tako bolje zaščitili svoje interese v Cirenajki, če bi bila Libija kot celota ne-sposobna živeti.

Američani so se potegovali za »kolektivno skrbstvo« na Libijo pod okriljem OZN za dobo deset let, pozneje pa bi že videli, kako je s to rečijo. Tudi ta načrt je spodletel. Sovjetska zveza je bila proti in prav tako Italija in arabski blok. Potem so Rusi predlagali, da bi njim zaupali skrbništvo nad Libijo. To je šele nagnalo strah v kosti zahodnim državam! Potem je prišel tako imenovani načrt Be-

vi - Sforza - imenovan po letkah zunanjih ministrstev Velike Britanije in Italije. Po tem načrtu naj bi Libijo razdelili na tri kose: Fezzan naj bi dobili Francozi, Cirenajko

Libijski kralj Idris

Britanci, Tripolitanijo pa Italijani. Vse lepo in spodobno pod okriljem Združenih narodov. Toda to je bilo za svetovno javnost le malo preveč. Da bi Italija, bivša kolonialna država, ki je vrhu tega izgubila še vojno, prišla nazaj v Libijo - tega pa ne! In tako je Libija leta 1951 postala neodvisna, toda čeprav je bila otrok Združenih narodov, je postala članica te svetovne organizacije šele decembra 1955 na desetem zasedanju Generalne skupščine OZN s petnajstimi drugimi državami.

Ko so Združeni narodi začeli polagati temelje za novo libijsko vlado in upravo, so ugotovili, da je v vsej državi samo 17 Libijcev z univerzitetno izobrazbo! Strokovnjakov, sposobnih gospodarstvenikov in državnih uradnikov ni bilo nikjer. Pomanjkanje strokovnega kadra je bilo tolikšno, da so znani primeri, ko je vlada izsilila vrnitev svojih državljanov iz tujine - kjer so si bili že prijetno postali - z grožnjo, da se njihoviim sorodnikom utegne kaj zгодiti, če se ne vrnejo. Neki strokovnjak OZN je dejal, da je želja po znanju pri teh ljudeh tolikšna, da jo lahko primanjkuje za žezlo človeka, ki skuša izsediti vodo iz peska.

To je hrabrilna poteza v tej sicer mračni sliki. Zakaj na svetu je mnogo ljudi, ki ma-

jejo z glavo nad eksperimentom OZN, nad resnično ne-sebičnostjo marsikaterega strokovnjaka OZN, ki je prišel v to deželo. Res je, težave so velikanske. Trdijo, da so Libijci leni in nesposobni za napredek, da iz Libije ne bo nikoli nič in da je vse skupaj velika neumnost in potrat sil in časa. Res pa je tudi, da v knjižnicah, ki jih je nekaj po vrhu tega, ni nobena arabska knjiga ne ostane na polici niti minuto, da je treba kulturne in poučne filme vrzeti ves dan, ker se množica prilipi za platno in hoče videti in videti. Voda iz puščavskega peska. Kaj je torej res? Ali je Libijec res zabit šolar OZN?

Želja po znanju dokazuje nasprotno, toda težave so res ogromne. Libija je največja puščavska država na svetu (četrtina ZDA), le da nima nafte in romarskih krajev kot Saudova Arabija. Štirideset odstotkov prebivalcev je nomadov. Povprečni letni zaslužek prebivalca znaša 30 dolarjev, komaj dva milijona ovac, koz, konj, kamel in oslov pa se tepe za vsako bilko trave, čeprav pride na vsako žival povprečno več kot sto hektarjev zemlje. Kože, oljivo olje, dateljni ter 30 do 40.000 ton rafine letno so temelj libijskega izveza. To pa znaša samo okrog 6 milijonov dolarjev.

Zato pa Angleži in Američani krijejo proračunski primanjkljaj. Ko je pisec knjižice »V Afriki«, John Gunther, vprašal dva Britanca, zakaj to delajo, je prvi odgovoril: »Ti ljudje so vendar storili

maršikaj za nas med vojno in jih ne moremo zdaj pustiti na cedilu.« Drugi je bil bolj realističen: »Tukaj nočemo imeti priznane.«

Tudi Američani mislijo podobno, zakaj ogromno letalsko oporišče ZDA 11 kilometrov od Tripolisa, Wheelus Field, je dokaz, da Libija morda res nima kaj dosti izvažati, da pa ima čudovito strateško lega, ki se da vncvetiti - kot bi se gospodarstveniki izrazili - v obliki »nevindane izvoza«. To letališče vodijo izbrani mladi ameriški oficirji. Je izredno pomembno vmesno pristajališče za ameriška vojska letala, ki v svetovnem merilu. Prostor je dovolj in vreme je ugodno za letenje skoraj vse leto. Celo iz Zahodne Nemčije prihajajo sem ameriška vojska letala, da bi se piloti učili letati. Tako je libijski proračunski primanjkljaj krit.

Glavna težava Libije - ki se uradno imenuje Združeno libijsko kraljevstvo - je, da je pravzaprav sestavljen iz treh dežel: Tripolitanije, Cirenajke in Fezzana. V Tripolitaniji, ki šteje okrog 800.000 prebivalcev, živijo večinoma Berberi. Italijanov je morda še okrog 40 tisoč - večinoma trgovci in kmetje. Tudi Italijanskih investicij je še precej ostalo. V Cirenajki pa je položaj popolnoma drugačen. Italijani so tam hudo osvoženi (menda jih je ostalo še kakih sto), prometne zveze so izredno slabe in med Arabci plemena Senussi in Berberi v Tripolitaniji ne vlada ljubezen. Glavno mesto Cirenajke, ki

šteje približno 300.000 prebivalcev, je Bengazi. Ta del Libije je zgodovinsko bolj pripadal Grkom, medtem ko je zgodovinska dediščina Tripolitanije kartažanska in rimska. Italijani so morali voditi dve dolgi in krvavi vojni, preden so premagali Senussije in si podvržili Cirenajko. Odpor je ponel še leta 1932. Med drugo svetovno vojno so bili na tem področju mnogo hušnji boji kot v Tripolitaniji. Bengazi je doživel 1.080 letalskih napadov in je petkrat menjal gospodarja, tukaj je čutili predvsem britanski vpliv.

Fezzan je v glavnem terra incognita. Prebivalcev je približno 50.000. To puščavsko področje južno od Tripolisa meji na Tunis, južne pokrajine Alžirije ter na Francosko zahodno in ekvatorialno Afriko. Fezzan so bile zasedle svobodne francoske sile pod poveljstvom generala Leclerca in do nedavnega je bila v Fezzanu še posadka francoske tujske legije.

Potem je še južno od Bengazija najsmotnejša puščava na svetu: peščeno morje Calansco. Pod njim leži Kufra - »izgubljena oaza«. Na 50 tisoč kvadratnih metrov živi kakih 400 ljudi. Najbolj samotna človeka na svetu sta bila menda dva oficirja: en britanski in drugi francoski, ki sta drugo svetovno vojno presedela v Kufri z nalogo, da pazita drug na drugega - kakor morda pažijo zdaj drug na drugega Angleži in Američani in še kdo drug.

B. Pahor

SE SEJE UPRAVNEGA ODBORA GOSTINSKE ZBORNICE SLOVENIJE

Nekoliko večji promet

Da bi se člani čimbolj seznanili s problemi gostinstva v posameznih okrajih, prireja upravni odbor republiške Gostinske zbornice LRS svoja zasedanja vsakikrat v drugem okraju. IV. redna seja upravnega odbora je bila v Dolenjskih Toplicah pri Novem mestu 9. januarja letos.

skih posojil zlasti za nastavitvene objekte mnogo daljši, od 20 let dalje.

Na seji so tudi sprejeli družbeni načrt prometa v gostinstvu LRS v letu 1957. Na podlagi okrajnih načrtov sestavljen republiški načrt predvideva povečanje prometa za okoli 500 milijonov din. to je za 4 odstotke.

in stanovanjski sklad od izplačanih zaslužkov godbenikom. Predlagal so, da bi bila podjetja oproščena plačevanja prispevkov za socialno zavarovanje in stanovanjski sklad pri nagradah za honorarne godbenike.

Regres za penzijske usluge gostinskih obratov v turističnih

Dolenjske Toplice

Najprej so obravnavali poročilo Okrajne gostinske zbornice Novo mesto o stanju gostinstva v novomeškem okraju. Stanje ni zadovoljivo, zlasti če upoštevamo potrebe naraščajočega turizma, ki si počasi utira pot tudi na Dolenjsko. Številke kažejo, da je promet v gostinstvu na splošno lani nekoliko padel, da pa je turistični promet nastel. Lani so imela gostišča in ustanove v novomeškem okraju 10.573 domačih in 795 inozemskih gostov. S tem pa je bila zmogljivost gostinskih obratov v prenočitvenih do kraja izkoriščena.

Pri tem so poudarili, da je promet v gostinstvu odvisen od mnogih okoliščin, zlasti pa tujski promet. Dosedanji aranžmani iz inozemskih gosti obetajo primeren obisk v naših letovišnih in turističnih krajih.

Z obžalovanjem je upravni odbor vzel naznanje, da pri sestavi zveznega družbenega načrta niso upoštevani niti enega od skupno 38 predlogov, ki jih je Zbornica poslala prek zveznega sekretariata za blagovni promet. V kolikor niti naknadno ne bodo upoštevani vsaj nekateri teh predlogov, smatrajo, da bodo nastale v gostinstvu dolžne težave. Gre predvsem za višino amortizacije in obresti na osnovna sredstva, ki je po družbenem načrtu za vsa podjetja enaka. Pri tem so še navajali, da nekateri tog predpisi resno ovirajo boljše poslovanje gostinskih podjetij, to je zlasti glede uporabe namenskih skladov.

Ker je očito, da brez gradnje primernih turističnih objektov ni mogoče misliti na znatno povečanje turističnega prometa, so posamezna podjetja, odnosno ustanove kot sta obe zdravilišči, hotel Kandija in Novem mestu ter občinski ljudski odbor Novo mesto ter še nekatera, izdelali projekte za povečanje zmogljivosti, odnočno za gradnjo novih objektov. S temi projekti so šli na natečaj za investicije, vendar je uspel s svojim načrtom samo hotel Kandija, ki namerava nadzidati eno nadstropje, kjer bi pridobil več tiskovih sob. Vprašanje pa je, če bo tudi ta dobitnik investicij lahko le-te izkoristil pod tako neugodnimi pogoji. Banka namreč zahteva vrnitev investicijskega posojila v petih letih. Takoga prometa, da bi manjše podjetje lahko vrnilo kredit v petih letih, pa podjetje ne more dobiti. Ostali prosilci investicij so na natečaju izpadli. Na seji so poudarili, da bi moral biti rok za vrnitev investicij

Na seji so obravnavali še več drugih prejšnjih vprašanih gostinstva. Med taka vprašanja spadajo tudi izredno drage godbe za lokale. Menijo, da mora gostinstvo nuditi gostu tudi razvedrilo. Pri takih cenah za godbene usluge, pa je to zelo težko, 20.000 din za en večer štirim ali petim godbenikom, kot to zahtevajo ponekod. Če cena, ki jo ne prenese plačni sklad ministrskega večjega gostinskega obrata. Poleg tega morajo se plačati avtorske tatljeme za skladbe, ki jih predvajajo v mehaniziranih sredstvih, takse na prireditve z godbo in še prispevek za socialno zavarovanje

krajih, bodo nedvomno ugodno vplivali na večji obisk v takih turističnih krajih. Na seji so določili podjetja in kraje, katera niso zbornica priporočila za priznanje regresa za take storitve. Ker je v inozemstvu še vedno mnogo premalo propagande za naše kraje, bo Zbornica izdala manjši priločen prospekt z najbolj važnimi cestami in gostinskimi obrati ter cenami v njih na območju Slovenije. Te prospekte bodo delili tujim gostom na obmejnih prehodih.

Med sklepi, ki so jih sprejeli na seji so: večja pomoč gostinstvu v novomeškem in goriskem okraju, kjer je zaenkrat gostinstvo še najbolj šibko. Zbornica bo posredovala, da se bodo izvajali vsi zakoniti predpisi, ki se nanašajo na gostinstvo. Tako v novomeškem okraju še dosedaj ni urejeno pavšalno obdavčenje manjših gostinskih obratov, kot je bilo to sklenjeno. Tudi vprašanje razvitih številnih veselje v poletnih mesecih, kjer je postrzeba daleč od vsake kulturne in higienečne postrzebe ter se predvsem razvija pjančevanje, še ni rešeno. Za vsako ceno je treba preprečiti fluktuacijo delovne sile v gostinstvu, ki jo največkrat povzročajo posamezni odgovorni uslužbenci s smlubljenjem kadrov v drugih podjetjih in obljubljanjem večjih prejemkov. Ugotovljene primere bo Zbornica kaznovala. Pri dodeljevanju investicijskih kreditov bi morali biti roki za vrnitev take, kakršne narekuje ekonomski izračun projekta. Upravni odbor Zbornice tudi priporoča vsem okrajnim zbornicam več stikov z organi ljudske oblasti in sodelovanje z njimi pri reševanju družbenih nalog.

Seji je prisostvoval tudi zastopnik Gostinske zbornice LRH tovarš Mesarič, ki je poudaril koristnost sodelovanja med obeh zbornicama. Poudaril je tudi, da so problemi, s katerimi se ubada gostinstvo na Hrvaškem, povsem podobni problemom slovenskega gostinstva. Prihodnja redna seja upravnega odbora bo, kot so sklenili, v Mariboru. (Jugopres)

VEČJI OBISK TUJIH TURISTOV

Jugoslovanske turistične agencije se prejemajo prijave tujih turistov za obisk v Jugoslaviji. Po prispelih prijavih se more pričakovati, da bo število turistov iz Danske, Norveške in Holandije večje, kakor je bilo preč. V Švedski je zanimanje nekoliko nazadovalo, v drugih zahodnoevropskih državah pa je v glavnem neizpremenjeno.

Nizozemci prebili v organizaciji znane agencije »Zuid Europa« svoj odhiti na Jadranu. Švicarji se najbolj zanimajo za krožno potovanje po norju od Benet do Dubrovnika in obratno, medtem ko žele množično obiskovalci iz poletnih meseci, turisti iz Zeh. Nemčije, prebiti odhiti v manjših, cenejših letovišnih tirsre in Kvarnera.

Samo za krožna potovanja po Jugoslaviji se je prijaviilo v Danskii okoli 80 skupin — nad 2.000 ljudi. Potniški urad »Lilja« v Kjobnhavnu proučuje možnosti, da bi letos organiziral v Jugoslaviji krožno potovanje za okoli 2000 Dancev, ki bi prej obiskali Italijo. Razen tega bo večje število danskih turistov prišlo na odhiti v jugoslovanski pomorski letovišči Tučepi in Dubrovnik.

Za obisk v Jugoslaviji se je prijaviilo tudi že 1200 Norvežanov. To so samo začetne prijave, iz katerih sklepajo, da bo obisk turistov iz Norveške letos mnogo večji. Zaradi političnega položaja v Srednji Evropi je število prijav švedskih turistov pod pričakovanjem, vendar pa se je že prijaviilo okoli 60 skupin.

Od meseca maja dalje bo londonska agencija »Travelogue« pošiljala z letali iz Londona vsak drugi teden po eno skupino turistov na Jadran. Računajo, da bo samo ta agencija poslala okoli 600 ljudi. V Opatiji organizira za angleške turiste odhiti tudi londonska agencija »Progressive Tours«. Iz Holandije so prispela poročila, po katerih se pričakuje večji obisk kakor lani. Holandski turisti se mnogo zanimajo za krožno potovanje München — Opatija — Split — Dubrovnik — Sarajevo — Zagreb — München. Razen tega bodo mnogi

Ni dolgo, ko so člani skupščinskega odbora za organizacijo oblasti proučevali na področju celjskega okraja nekatere probleme delavskega in družbenega upravljanja. Dasi-ravno smo o zaključnem posvetovalni članov tega odbora s predstavnikii OLO že poročali, so vendarle ostali v beležnici še nekateri zapiski, ki jih ne kaže zavreči. Z uveljavitvijo komunalnega sistema pred dobrim letom se je OLO v Celju sprva težko znašel sredi novih nalog. Sčasoma se je stanje izboljšalo tako, da je ljudski odbor celjskega okraja postal najpomembnejši družbeno politični organ na svojem območju. Mimo tega pa je OLO včasih vendarle preveč odrajen od nekaterih problemov. Politiko OLO je v pretežni meri osredotočena na gospodarska vprašanja; zato ostajajo drugi problemi: več ali manj zanemarljivi, seje OLO so velikokrat zelo dolgovozne, po vsebini pa čestokrat formalne, zlasti kadar gre za potrjevanje poročenih izjav gospodarskim organizacijam in podobno. Zaradi predpisane obravnavanja nekatere problemov po komisijah, svetih... se procedura reševanja zavlačuje, kar pa denarni zavodi ne upoštevajo. Zato se

Iz novinarjeve beležnice

Ni dolgo, ko so člani skupščinskega odbora za organizacijo oblasti proučevali na področju celjskega okraja nekatere probleme delavskega in družbenega upravljanja. Dasi-ravno smo o zaključnem posvetovalni članov tega odbora s predstavnikii OLO že poročali, so vendarle ostali v beležnici še nekateri zapiski, ki jih ne kaže zavreči. Z uveljavitvijo komunalnega sistema pred dobrim letom se je OLO v Celju sprva težko znašel sredi novih nalog. Sčasoma se je stanje izboljšalo tako, da je ljudski odbor celjskega okraja postal najpomembnejši družbeno politični organ na svojem območju. Mimo tega pa je OLO včasih vendarle preveč odrajen od nekaterih problemov. Politiko OLO je v pretežni meri osredotočena na gospodarska vprašanja; zato ostajajo drugi problemi: več ali manj zanemarljivi, seje OLO so velikokrat zelo dolgovozne, po vsebini pa čestokrat formalne, zlasti kadar gre za potrjevanje poročenih izjav gospodarskim organizacijam in podobno. Zaradi predpisane obravnavanja nekatere problemov po komisijah, svetih... se procedura reševanja zavlačuje, kar pa denarni zavodi ne upoštevajo. Zato se

obravnavati problematiko svojih svetov, sodišč, zavodov itd. potem bi moral seje sklicevati najmanj dvakrat na mesec, kar pa je praktično nemogoče. Ze pri takem delovnem načrtu bi bila oba zbora povsem angažirana s problematiko svetov. Zato bo treba resno proučevati vlogo in delo OLO, da bo letoska naloga, ki jih mora izvrševati.

Zelo koristni so se pokazali sestanki med predsedniki svetov pri okrajnem in pri občinskih ljudskih odborih, pa čeprav so bili ti stiki predvsem posvetovalnega značaja. Koristni so bili nadalje tudi sestanki med predsedniki svetov v okviru enega ljudskega odbora. Spričo preste problematiko pri uveljavljanju svetov, se je porodila misel, naj bi pri OLO delal še en podpredsednik, ki naj bi skrbel edinele za delo in problematiko svetov.

Med organi družbenega upravljanja, pri zdravstvenih in socialnih ustanovah, se čestokrat opaža dvotimnost dela. To kaže na nezadostno sodelovanje med organi družbenega upravljanja. Nezadostna je tudi povezava med podjetji in posredovalnico za delo. To je zlasti pereče za

Nepozabnen večer komorne glasbe

KULTURNI RAZGLEDI

Troje zrelih umetnikov Wolfgang (klavir), Lotte (violina) in Georg Ebert (violončelo), nas je po enoletnem presledku zopet osvojilo s svojim čudovitim muziciranjem, ki dosega skrajne meje te prekrasne in najtintnejše muzike, zrasle v vzdušju najčistejših glasbene umetnosti. Beethoven: Trio v D-duru, op. 70-1, eden najmočnejših v seriji dvanajstih njegovih trovtrstnih stvaritev, s katerim je mojster že popolnoma pretrgal s stereotipno oblikovno gradnjo svojih prednikov in nakazal povsem nova pota formalne sprostitve, ki se v tem delu kaže posebno v drugem stavku (Largo assai ed espressivo). Stilno bi programa ne mogli bolje pogoditi, kot da je temu delu sledi čudoviti Ravelov Trio v A-duru, kot logična pot iz tesnega formalnega labirinta, ki ga je Beethoven z vsa svojo revolucionarno vehemenco raz-

bil. Tu stopa v ospredje neizbrnna skala človeških občutij, ki sledijo drugo za drugim, v kratkih presledkih, podanih v še bolj pestrih barvitostih, rahlo povezanah, ne da bi se kršila zakonita formalna doslednost. Kot zaključek pa še eden izmed najlepših tovrstnih opusov velikega češkega mojstra — Dvoržakove »Dumke« — Trio v e-molu op. 90. V njem nam mojster povede v bajni svet v nizu pesnitev, elegično-baladnega značaja z bogato vsebino, žalostnih, sanjavih, vedrih razpoloženj, ki se odražajo v neizčrpnih melodijah, osnovanih na prvobitnem nacionalnem plesnem ritmu.

Idealnejše izvedbe vseh treh naštetih del, kot so nam jo nudili Erbertovi, si skoraj ne moremo zamisliti — zato so nas tudi popolnoma osvojili. Dela so igrali na pamet, kar je pri

takem sestavu redkost. Igra vseh treh dosega višek umetniške zmogljivosti. Nehote pa človek pri poslušanju tega odličnega komornega združenja občasa svojo pozornost na pianista, najbrž pa le zaradi tega, ker leži pri tej glasbeni zvrsti vsa teža na klavirju. Ob mehkih kantilenah, ki si jih na plemenitih italijanskih instrumentih podaja violončelista in čelist,

nas izmenoma osvajata: sedaj ta, potem pa drugi. Vsi trije nam niso samo igrali, temveč mnogo, mnogo več govorili so nam v najplemenitejši glasbeni govorici.

Navedenemu navzočega občinstva so se oddolžili še z dvema dodatnima. Nepozabnen nam bo ostal ta čudovit večer komorne glasbe.

Karel Fahor

LJUDSKO PROSVETNO DELO NA MUTI

Kakor v drugih krajih mariborskega okraja, tako je tudi na Muti oživalo z nastopom zimskega časa ljudsko-prosvetno delovanje. Minuli ponedeljek je bila otvoritev letošnje Ljudske univerze s prvim predavanjem iz ciklusa Spoznavanje tujih dežel in ljudstev, ki ga je pripravil okrajni Svet Svobod in prosvetnih društev v Mariboru.

Obisk predavanja, ki je bilo spremljano s številnimi skopičnimi slikami, je bil izredno velik. Velika kino dvorana je bila polna, število obiskovalcev je doseglo skoraj 300. To pomeni za kraj kar mnogo, posebej, če pomislimo na predavanja LU v preteklih sezonah, ki jih je navadno obiskovalo le nekaj deset ljudi.

Tolčen je bil obisk predvsem po zaslugi šolske mladine z Mute in iz Vuzenice, med katero je učiteljsko izvedlo primerno propagando. Hkrati pa je kazno, da se delavstvo še vedno premalo zanima za tovrstna predavanja. Če govorimo o delavsko-prosvetnih društvih, potem je jasno, da so tudi predavanja LU predvsem namenjena izobraževanju delavstva, ki pa je — vsaj dosedanje izkušnje govorijo o tem — še vedno zastopano v manjšem številu med obiskovalci LU, kakor šolska mladina, ki pa ima še vedno več možnosti za širjenje obzorja neposredno pri pouku v šoli.

Ker pa je sezona predavanj še kar dolga, je upati, da bo delo LU na Muti tudi v bodoče živahno in da bo odobru uspešno postopoma pritegniti tudi več delavskega občinstva in tega že kar močnega industrijskega zredišča. Seveda pa je jasno, da bo moral pri tem odbor LU skrbeti predvsem za predavanja, ki bodo predvsem vzbudila zanimanje med samim delavstvom. Spričo obsežnega programa, ki ga nudi Svet Svobod in prosvetnih društev, to nikakor ne bo težavno. Treba se bo predhodno s poslušalci le posvetovalno in predvsem upoštevati njihove želje, pa bo uspeh nesojno že v naprej zagotovljen.

Ljudska knjižnica v Tolminu

Lansko leto je bilo za Ljudsko knjižnico v Tolminu dokaj uspešno. Težav sicer ni manjkalo, treba bi bilo še marsikaj urediti in doseči, vendar je razveseljivo že dejstvo, da je kljub vsemu življenje v knjižnici vsak dan živahnije.

Tolminska knjižnica je samostojna proračunska ustanova pod okriljem Mesine občine. Ima poklicno knjižničarko in je odprta vsak dan štiri ure. Ob začetku leta 1956 je knjižnica posedovala 4.450 knjig, v teku leta je bilo nabavljenih 790 novih, tako da je znašala knjižna zaloga konec leta 5.340 knjig. Skupno število vpisanih čitateljev je 831, od katerih se jih je 223 vpisalo v preteklem letu. Lani je bilo izposojenih 10.859 knjig. Od izposojilcev je bilo 4833 učencev, mladincev in vavencev, 792 nameščencev, 474 delavcev, 345 kmetov in 784 gošpodinj. Izposojene knjige pa se delijo po vrstah tako: 5541 leposlovišnih, 5089 mladinskih, 183 poučnih, 29 političnih in 117 ostalih. V letu 1955 je obiskalo knjižnico samo 4579 čitateljev, to je 2849 manj kot lani, izposojenih pa je bilo 7103 knjig, to je 3356 manj kot lani. Čitatelji še vedno raje segajo po prevodnih, vendar so v tem letu tudi domači pisatelji doživeli več zanimanja kakor v l. 1955. Tako so bila dela Franceta Bevka, ki je pri nas najbolj čitan domači pisatelj, izposojena 234-krat, Seliskarjeva 97-krat, Jurčičeva 90-krat itd. Še vedno pa prednjači med vsemi domačimi in tujimi pisatelji Karl May, ki je bil izposojen 616-krat. To naj nam bo dokaz, da pri nas še vedno primanjkuje dobre, izvirne literature za mladino. Posebno huda vrzel je v slovstvu, primernem za dorajajoča dekleta, ki res nimajo posebne izbire za svoje čtivo.

Knjižnica je naročena na 20 časopisov in revij, vendar nima stalnice, ker nima niti primernega prostora. V bodoče bo treba za to nekaj ukreniti, ker je mnogo ljudi, ki nimajo svojega doma, pa tudi mnogo mladine, dijakov in vavencev, ki bi radi zahajali v čitalnico in tam prebivali dogle zimске večere. Se bolj nujna je trenutno nabava dodatnega pohištva. Knjižne omare so prenapoljene, okoli 500 knjig pa leži po

mlazah in po tleh. Knjižna zaloga se tako polagoma kvari, delo pa je otežkotenno, ker ni mogoče imeti pravega pregleda nad knjigami.

Prav kmalu bo tudi treba namestiti še eno delovno moč, vsaj honorarno. Nemogoče je namreč, da bi en sam uslužbenec vodil promet, opravljal pisarniške in finančne posle, nabavil in katalogiziral knjige,

zazl nanje in jih restavriral, poleg tega pa bil na tekočem, kar je pravzaprav glavna naloga knjižničarja, z vsemi knjižničnimi zadejami naših založb ter s kritikami v dnevnem časopisu in v revijah. Knjižničar bi moral biti pedagog, da pa bi to bil, bi moral delati individualno s svojimi bralci, kar pa je nemogoče, če vse delo stoni le na njem.

Mladinska knjiga je pravkar izdala nov zvezek belokranjskih pravljic Lojzeta Zupanca »Zaklad na Kučarju« (136 strani, 8, z ilustracijami Maksima Galsparija). Ze prej je Zupanc objavil zbirke, ki kažejo, koliko je tega pisatelja pritegnilo narodno blago Bele Krajine: tako knjigo »Velikan Nenasit« z 48 pripovedkami, ki jih je ilustriral 27 slovenskih slikarjev, pa »Jezekovi« in »Cudežni rog« z Birolinovimi ilustracijami, nadalje »Svirni povodnega moža« (z 20 pravljicami), začel pa je to serijo belokranjskih pripovedk s knjižico iz l. 1932 »Bili so trije velikanji, katere l. 17 kratkih proz tudi zajema snov iz bogatega in pestrega folklorja Bele Krajine.

»Zaklad na Kučarju« vsebuje kar šestdeset kratkih belokranjskih pripovedk. Literarna žetev, ki jo je pridelal Lojze Zupanc med svojim bivanjem v Beli Krajini in h kateri je treba prišteti mimo spisov za mladino tudi nekatera za objavljena ali še neobjavljena pripovedna in dramska dela, je potemtakem kar obilna. Niti rojstni Belokranjec ne doživlja s toliko ljubeznijo in pozornostjo kakor Lojze Zupanc lepote in narodopisne značilnosti te pokrajine, v kateri je bolj kot kjerkoli na Slovenskem ohranjenih mnogo živih sledov stanovskega življenja naših prednikov.

Lojze Zupanc je dal pripovedkam, ki jih je slihal iz ljudskih ust, mikavno in lahkonostno slovensko obliko. Njegov stil pomena preprostost in lapidarnost ljudske govorice in poudarja slikovite prizore, ki so v »Zakladu na Kučarju« našli tudi stilno ustrežnega ilustratorja. Lojze Zupanc in Maksim Galspari se v svoji vezostbi folklornemu čutu belokranjskega ljudstva lepo izpolnjujeta; besedilo in slika tvorita v se primeru prikopno celoto. »Zaklad na Kučarju« obsega same

kratke proze, katerih vsaka daje komaj več kot dve strani, a to je dovolj, da občutno vniže lepe pokrajine, ki razodeva v svojih plesih, pesmih, pripovedkah in nošah takisto kot v govorici posebnost svojega značaja, vredno in lepoto svoje fantazije, umetniško nagajenost svojega ljudstva. Lojze Zupanc je postal uspešen posredovalec med njo in drugimi slovenskimi krajinami. Ne samo mladina, tudi marsikdo drug bo smel veseliti z njegovimi belokranjskimi motivi. (B. B.)

Ne kot tujec

Romani iz zaravnanskega življenja so bili že od nekdaj pri bečem občinstvu zelo priljubljeni, zato ni čudno, če je roman ameriškega pisatelja Mortona Thompsona »Ne kot tujec« (imamo ga tudi v srbohrvaškem prevodu) vzbudil zanimanje filmskih producentov in priznati moramo, da jim je film v celoti uspel in da je celo boljše kot njegova literarna predloga. Osnovni problem filma je eufenična značaja. Zgrajen je na silni volji študenta medicinske in kasnejšega zdravnika, ki je pripravljen za dosego svojega cilja žrtvovati vse. Poroci se z neko bolničarko (ki jo je odlično kreirala Olivia de Havilland) samo zaradi denarja in ne iz ljubezni. Okrog tega je nastanjen celoten zaplet in razplet zgodbe. Zdravnikov lik je v nezadržnem skoraj rastočem tempu ustvaril z velikim igralskim talentom Robert Mitchum, kateremu je odlično sekundiral kot njegov kolega z univerze Frank Sinatra. Ne smemo pozabiti tudi pretresljive in svojevrsne vloge starejša podeljskega zdravnika, ki ga je z ne

Pot v Hollywood

Ameriški film »Pot v Hollywood« (originalni naslov je pravzaprav »It's a Great Feeling« naj bi bil nekaka satira na razmere v hollywoodskih filmskih podjetjih. Gre se za avdijski podjedla Warner Bros, vsi nastopajoči igralci pa predstavljajo sami sebe. Pred gledalčevimi očmi se vrsti galerija samih znanih obrazov ameriškega filma kot Gary Cooper, Joan Crawford, Edward G. Robinson in drugi, ki karikirajo svoj igralski tip.

Vsebina, ki povezuje posamezne prizore iz hollywoodskega življenja je dokaj preprosta. Nanaša na taktika v restavraciji filmskega podjetja že tri leta upa, da bo končno le prodral kot filmska igralka. Ko liče Jack Carson, ki je kot režiser prav tako znamenit igralec v filmskem podjetju, se razočarana vrne v svoj rojstni kraj, kjer se poroči z Erлом Fluronom.

Če film »Pot v Hollywood« malce bolj kritično pogledamo, vidimo da pravzaprav ni satira. Kakšno bi tudi mogli tako samozavestni filmski producenti, kot so hollywoodski, kritično pogledati na svoje delo, posebno če nastopijo s prvimi imeni. Pri tem filmu jim je šlo predvsem za to, da z novo vsebino izpolnijo obrabljeni vzorec filmske revije in ji zaradi privlačnosti vsaj na zunanjo dajo podoben satiro, seveda brez prave osti). Tako je film delniško bolj reklama kot kritika. Je pa v filmu nekaj prav značilnih prizorov, kot n. pr. oni v reklamnem »čeliku«, kjer si, ker nimajo pravega kratkometražnega izmislijo življenjskega snova francoske filmske zvezdnice.

Režiser David Butler je spretno uporabil ustaljene obrtne prijemne ameriških revijskih filmov in jih osvežil z nekaj novimi domisljicami. Igra posameznih igralcev je prav tako na solidni obrtni ravni. Glavno vlogo je upodobil Boris Dav, ob njej pa brez ustnepla še Jack Carson in Denis Morgan. Hvalojiti smo distribucijskemu podjetju Morava iz Beograda, da nam je omogočila oled tega filma, ne trkna zaradi njegove vsebine, kolikor zato ker nam odkriva vrsto problemov ameriške filmske industrije.

J. K.

Za redno članarino 320 din prejmete zbirko 5 knjig, za 500 din pa celo 7 knjig. Pohitite z vpisno v članstvo Prečernove družbe.

posredovalnico za delo, ki bi se morala veliko bolj uveljaviti kot organ družbenega upravljanja.

Družbeno upravljanje v Narodni banki zaenkrat še ni našlo vsebine in obliki. Zato pa se povsem drugače razvija v komunalnih bankah in hranilnicah. To tudi kaže, da se gospodarski življenje dosti bolj uspešno in živahno razvija s pomočjo komunalnih bank in hranilnic, manj pa od podpori Narodne banke, pa čeprav za vse denarne zavode veljajo isti predpisi.

Kako je z družbenim upravljanjem pri Državnem zavarovalnem zavodu? Odgovor bi bil zaenkrat le v tem, da družba pri delu te organizacije nima posebnega vpliva in sodelovanja.

Mnenja, kje naj bi v prihodnje delala inšpekcijska služba, na okraju ali pri občani, so bila različna. Ne glede na to, pa bo treba vendarle poskrbeti za koordinacijo različnih inšpekcij. Primer: inšpektor za delo je zahteval od vodstva podjetja, da mora urediti neka zaščitna sredstva. Ker podjetje denarja ni imelo, je bil direktor zaradi neizpolnjevanja odloka kaznovan. Glede na kazen je direktor vendarle odredil in javo določenih zaščitnih sredstev. Pri tem

je storil finančni prekršek, zaradi katerega ga je kaznovala finančna inšpekcija.

In iz področja dela sveta za močiranje začev. Sodnik za prekrške pri tem svetu je smel opravka že s 14.000 državljanji. To pomeni, da je bil vsak deseti prebivalec celjskega okraja vsaj enkrat pred sodnikom za prekrške. Vprašanje je, kaj je s preventivno službo in ali je svet analiziral prekrške ter tako pripomogel do zmanjšanja njihovega števila.

V neki občini celjskega okraja je sedem krajevnih odborov in 26 osnovnih organizacij Socialistične zveze. Po vsem tem se da sklepati, da probleme komunalnega značaja v veliko večji meri obravnavajo pokrajinske organizacije, kot pa krajevni odbori, ki zaradi tega tudi ne pridejo do izraza. Morda bi kazalo vskladiti število krajevnih odborov s številom osnovnih organizacij Socialistične zveze. Sicer pa so se krajevni odbori na sploh borili še z drugimi težavami, zlasti finančnimi. Krajevni odbori niso prejemali za izvajanje najrazličnejših del nonih sredstev, le včasih minimalna. Zato je pripravljenost državljanov za prostovoljno delovne akcije hitro splahnela. Občine res niso imele sredstev in v tem so spremembe nujno potrebne.

M. B.

Oglas v »Slovenskem poročevalcu« — gotov uspeh!

Komisija za vas zveznega odbora SZDL o nekaterih neposrednih nalogah

Pretekli četrtek je bila v Beogradu seja Komisije za vas zveznega odbora Socialistične zveze, na kateri so razpravljali o nekaterih gospodarskih vprašanih v zvezi z družbenim planom za leto 1957. Komisija je med drugim ugotovila, da so osnovne organizacije in okrajni odbori Socialistične zveze dosegli lani viden napredek pri naporih za socialistično preobrazbo vasi in napredek kmetijstva. Posebno v tistih okrajih, kjer so prišli od načelnih razprav k izvajanju konkretnih nalog, so dosegli pomembne uspehe v ureditvi zadrug in pri vseh drugih ukrepih za pospeševanje kmetijstva. Komisija je ugotovila, da morajo v prihodnjem obdobju osnovne organizacije in odbori Socialistične zveze v celoti opustiti principalne razprave in se lotiti reševanja konkretnih problemov. Člani SZDL morajo nuditi polno pomoč zadrugam in organizacijam ljudske oblasti, da bi ukrepe za pospeševanje kmetijstva čim boljše in čimprej uresničili. Posebno pozornost je treba posvetiti pravilni uporabi sredstev za pospeševanje kmetijstva, ki letos niso majhna. Prav tako naj odbori SZDL aktivno sodelujejo pri izdelavi lokalnih planov in pri perspektivnih programih ter naj prav tako podpro z vsemi silami njihovo izvajanje.

MLADI ZADRUŽNIKI ZA ZGLED

Pred kratkim je bil v Kozjem redni občni zbor mladih zadrugnikov ki ga lahko smatramo kot obračun dela aktivnosti v lanskem letu. Aktiv je bil ustanovljen predlanskim kot krožek kmečke mladine. Ze takrat so dosegli lepe uspehe ter so bili za to tudi na drugem mestu v okraju. Lani spomlad se je ta krožek kmečke mladine preimenoval v aktiv mladih zadrugnikov. Vse delo aktivna se je odvijalo po načrtu, ki ga je odbor sprejel v začetku leta. Med letom je bilo 9 strokovnih predavanj iz kmetijstva, osmokrat se je zadržala mladina udeležila raznih strokovnih praktičnih del v kmetijstvu in trikrat je aktiv odšel na strokovne ekskurzije na vzorna kmetijska posestva v Sloveniji. Pomagali so tudi v novem nasadu vinograda, ki je modern urejen, v nasadu črna ribeza, v nasadu tobaka, ki se je odlično obnesel in v drevesnici, kjer so precepili nad 3000 jaboličnih sadik. Mladi zadrugniki so imeli tudi svoj sortni in gnojilni poskus pri krompirju. Pri tem poskusu so točno ugotovili, katera sorta krompirja je za kozjanske prilike najbolj pri-

merna z ozirom na rodnost in odpornost proti boleznim. Poskus je dal sledeč pridelka na hektar: sorta merkur 290 stotov, kardinal 260 stotov, ackerseen 220 stotov, bintje 180 stotov, bemov rani 140 stotov ter onida 90 stotov na hektar. Vse sorte so bile posajene in oskrbovane pod popolnoma enakimi pogoji. Pri gnojilnem poskusu so preizkusili 8 vrst umetnega gnojila ter ugotovili, da so dala najboljša rezultata kombinirana dušična in kalijeva gnojila. Pri teh uspehih mladih zadrugnikov pa gre vse priznanje tudi kmetijski zadrugi Kozje, ki je aktivno resnično in vsestransko pomagala. Za kritje materialnih potreb aktivna je dala zadruga na razpolago 58.000 din, kar je za zadrugo na Kozjanskem že kar lep denar. Zraven tega je zadruga nudila aktivu vso podporo z raznim strokovnim kadrom ter usmerjala aktiv k uspehom, ki jih je le-ta dosegel. Zadruga je tudi poskrbela, da se je aktiv skoraj v celoti vključil v kmetijsko gospodarsko šolo, za katero se je prijavilo nad 40 mladih deklec in fantov. V. F.

O razvoju kmetijstva v prihodnjem obdobju

Te dni je bilo v Beogradu posvetovanje o naši kmetijski politiki v prihodnjem obdobju. Posvetovanje je organizirala Zveza kmetijsko-gospodarskih zbornic FLRJ. Glavne teme posvetovanja, kateremu so prisostvovali najvidnejši predstavniki naših kmetijskih organizacij, so bile poslovne zveze, socialistična kmečka gospodarstva, mehanizacija kmetijstva in vzgoja strokovnih in znanstvenih delavcev. Glede poslovnih zvez so poudarili, da mora biti njihova glavna naloga organizirati proizvodnjo in pomagati zadrugam pri pospeševanju proizvodnje. Poslovne zveze so lahko organizatorji proizvodnje na gospodarstvih individualnih proizvajalcev samo preko zadrug in na osnovi postavljenih programov pospeševanja kmetijstva. Realna materialna osnova za izvrševanje teh programov morajo biti skladi zadrug, ki se ostvarjajo v odnosih med zadrugami in drugimi podjetji, pa tudi s poslovnimi zvezami. Osnova so tudi skladi za pospeševanje kmetijstva kakor tudi sodelovanje individualnih proizvajalcev pri vsem tem.

Vzroki za tako stanje so znani, v glavnem pa je tudi značilnost proizvodnje na teh posvetih zaostalost in saba organizacija. Analiza možnosti za nadaljnje povečanje proizvodnje na teh posestvih kaže, da bi lahko v naslednjih sedmih do osmih letih povečali hektarske donose pšenice na 35 metrskih stotov, 60 metrskih stotov koruze, 450 metrskih stotov sladkorne pese in 100 metrskih stotov konoplje. Tako močan poudarek na žitni proizvodnji je predvsem zaradi tega, ker je 77 odstotkov površin socialističnih kmetijskih gospodarstev v naših žitnodelnih področjih. V živinoreji pa bi lahko povečali število živali od dosežanih 0,34 na 0,75 glav na hektar orne zemlje, proizvodnjo mleka pa od 1.800 litrov na povprečno 3.000 litrov na kravo.

svetovanju prišli do zaključka, da imamo v državi preveliko število zavodov ter inštitutov na fakultetah in izven njih in da te ustanove ne koordinirajo v zadostni meri svojega dela. Nekatere od njih so sicer dosegle dobre rezultate, imamo pa tudi take, ki raziskujejo tisto, kar je v svetu že davno odkrito. V Hrvaški delu na primer sedaj 32 kmetijskih zavodov in inštitutov, podobno je tudi v drugih republikah, vsega skupaj pa imamo v državi okrog 150 zavodov in inštitutov, od katerih jih je okrog 100 na fakultetah. Zaradi tega so na posvetovanju sprejeli predlog, naj se združi večje število istovrstnih zavodov in inštitutov, da bi se tako sredstva kakor tudi znanstveni delavci koncentrirali, kar bi nedvomno dalo boljše rezultate. Agronomske fakultete morajo biti osnovne ustanove, ki naj se bavijo z vzgojo delavcev za kmetijsko znanstveno raziskovalna dela in ki naj tudi koordinirajo delo specializiranih kmetijskih služb.

Odpraviti enostranski razvoj mehanizacije

Proizvodnja kmetijskih strojev ne zadovoljuje niti po količini niti po kvaliteti. Čeprav je bil dosežen pri tem določen napredek. Traktorje "Zadugar" proizvaja naša industrija od leta 1951, vendarle pa je treba glede priključnih strojev povedati, da daje industrija zanj samo plug in prikolice. Razen tega proizvajajo še zelo majhno količino traktorjev selalnikov, vendarle pa do danes naša industrija še ne proizvaja kultivatorjev, kosilnic, strojev za odstranjevanje plevele, za sušenja sena itd. Tako se je traktor razen v oranju uporabljal še samo za prevoz. Povsod po svetu pa je normalno, da tovorne traktorje izločijo socializma s tovornimi za p-ključne stroje da bi se na ta način omogočilo boljše izkoriščenje traktorjev.

Za uspešno delo kmetijskih znanstvenih ustanov

Pri razpravi o delu kmetijskih znanstvenih zavodov in agronomskih fakultet so na po-

Premalo zadrugnikov v Zasavju

Kmetijstvo v zasavskem okraju je zelo razdrobljeno. Izmed 10.500 vseh kmečkih gospodarstev jih odpade 60 odstotkov na majhna gospodarstva, ki merijo do 3 hektarje skupne površine. V razdrobljenosti kmetijstva je tudi glavni vzrok za gospodarsko in kulturno zaostalost naše vasi. Posledica zaostalosti v kmetijstvu pa se odraža v naravnem značaju proizvodnje in v nizki tržnosti kmetijskih pridelkov. Primitivnost v kmetijski obdelavi vpliva na visoke proizvodne stroške in nizke hektarske donose posameznih kultur. Tako znaša povprečen hektarski donos pšenice 1.100 kilogramov, koruze 1.600 kilogramov, krompirja 10.000 kilogramov, detelje 3.800 kilogramov, sena 2.400 kilogramov itd. Povprečna mlečnost na eno kravo znaša 1.200 litrov mleka. Povprečni hektarski donos kmetijskih kultur v naprednih evropskih državah je potemtakem več kot enkrat večji kot v zasavskem okraju. Povprečna poraba umetnih gnojil na hektar znaša v zasavskem okraju komaj 65 kilogramov, medtem ko znaša slovensko povprečje 150 kilogramov, kmetijsko napredne države za porabijo na hektar celo 600 kilogramov umetnih gnojil.

Izhod iz tekega stanja je možen samo v organizirani zadrugi, kjer bo čim širši krog zadrugnikov sodeloval pri izvajanju številnih nalog za pospeševanje kmetijstva. V okraju je 30 kmetijskih zadrug, v katerih je vkljenih 6.806 kmečkih gospodarstev ali 65 odstotkov. Nizek odstotek vkljenih kmečkih gospodarstev je zlasti v spodnjem predelu okraja. Ekonomsko stanje zadrug je dokaj različno. Kljub številnim dosežem

uspehom stanje še ni zadovoljivo. Kmetijskim zadrugam bo treba v bodoče nuditi precejšnja investicijska sredstva za ureditev skladišč, za izgradnjo ali obnovo predelovalnih obratov, za nabavo transportnih sredstev, kmetijskih strojev itd. Kmetijske zadruge imajo 169 milijonov lastnih sredstev. V prihodnje jim bo treba dati več družbenih sredstev, če hočemo, da bodo uspešno opravljale svoje naloge. Dosej pa se je dogajalo ravno obratno, namreč da so občinske investicijske sklade za kmetijstvo koristili za potrebe komunalne dejavnosti namesto za kmetijstvo. V zvezi z kmetijsko proizvodnjo je treba poudariti tudi velik pomen zadrugnih poslovnih in proizvodnih zvez. Le-te bodo lahko nedvomno uspešno vplivale na povečanje kmetijske proizvodnje in na povečanje tržnosti kmetijskih pridelkov. Za leto je bil odkup kmetijskih pridelkov preko kmetijskih zadrug zelo uspešen. Nekatere zadruge so jih letos odkupile več kot v vseh prejšnjih letih. To je dober znak, ki nam daje upanje, da bodo v prihodnje doseženi še večji uspehi. —ac

Za boljše gospodarjenje

na socialističnih kmetijskih gospodarstvih v celjskem okraju

Vsa socialistična gospodarstva, ki jih je v celjskem okraju 22, imajo 3.840 ha zemlje; to je 1,7% celotne površine v okraju od tega 1.020 ha orne zemlje, 2.200 ha travnikov in sadovnjakov, ostalo pa odpade na pašnike, gozdove in neplodna zemljišča. Kakor kmetijsko gospodarstva, tako so tudi ekonomije manjši obrati, saj odpade povprečno na vsako kmetijsko gospodarstvo komaj 118 ha površine (republiško povprečje 300 ha), na vsako ekonomijo pa le okoli 40 ha. Ta ugotovitve in dejstvo, da so vsa ta posestva izredno razparcelirana (samo posestvo OZZ Vojniki ima pri 103 ha skupnih površin 298 parcel v 10 katastrskih občinah) sta glavni oviri, da kmetijska gospodarstva ne dosežajo zaželenih proizvodnih uspehov, čeprav je treba poudariti, da se je stanje na teh posestvih v zadnjih letih bistveno zboljšalo in da so mnogi od teh obratov canes že vzor naprednega gospodarjenja. To kaže, da bodo morala gospodarstva s pomočjo občinskih ljudskih odborov in političnih organizacij posvetiti več pozornosti arondaciji.

0,65 glav velike živine, namesto, da bi se to razmerje sukalo vsaj pri okoli 0,80 ali 1 glava na ha obdelovalne zemlje. Tudi molznost se je zadovoljivo povečala, tako od 1954. leta, ko je znašala 2.060 kg na 2.500 kg v tekočem letu. Povprečna mlečnost krav na kmetijskih gospodarstvih je sicer dosti višja od povprečja molznosti vseh krav v celotnem okraju, ki znaša 1.450 kg mleka od povprečja molznosti vseh rodovinskih krav, ki je znašalo lani 2.222 kg mleka, ni pa še povsem ustrezna sprito visokoproizvodne sivijske govejse živine. Vzroke za tako stanje je iskati tudi v nezadovoljvi krmilski osnovi, nadalje v slabi krmiljenosti in podobno. Dasiravno je povprečen hektarski pridelok na socialističnih posestvih za 20 do 25% višji, kot ga dosega zasebna kmečka gospodarstva, je ta proizvodni napredek vendarle prepočasen, zlasti za bela žita. To je predvsem ogledalo premajhne strokovnosti vodečega kmetijskega oseba na posestvih, nadalje

premajhne skrbi za pedološko raziskavo zemlje, nezadostne uporabe umetnih gnojil in končno tudi pomanjkljivega kolo-barja. Ni razumljivo, zakaj npr nekatera posestva v Zg. Savinjski dolini še vztrajajo pri pšenici, ki jim daje komaj 9 do 12 q na ha, ali pa, zakaj posestva sode krompir v mokri zemlji, kjer ga pridelajo komaj 25 do 55 q na ha. Medtem, ko so socialistična kmetijska posestva dosegla že lepe uspehe pri obnovi sadovnjakov (175 ha novih nasadov) in pri razširjanju jagoditveja, pa je stanje v vinogradih zelo kritično. Od približno 35 ha vinogradov na teh posestvih jih je bilo obnovljenih le 11 ha, v ostalih vinogradih pa pridelke zaradi starosti trsa občutno pada. Čeprav so posestva v glavnem že oddala odvžene stroje, pa se zdi, da je 38 traktorjev na socialističnih gospodarstvih še vedno preveč. Medtem, ko dosejani način nagrajevanja na socialističnih posestvih ni spodbujal k večji

stornosti in zato k večji proizvodnji, pa je plačevanje dela po normi in ponekod celo po končnem proizvodu že doseglo lepe rezultate, zlasti v Vrbiu in Sl. Konjicah. Tako je samo kmetijsko gospodarstvo v Sl. Konjicah zmanjšalo letos število zaposlene delovne sile za 30, in to samo zaradi plačevanja po akordu, ne da bi se pri tem zmanjšala proizvodnja. Vse to stanje in navedeni problemi odpirajo tudi niz nalog, katerim bi posestva mogla posvetiti več pozornosti. Le-te se tičejo združenja manjših obratov v večje gospodarske enote, nadalje na plačevanje kmetijskega dela po končanem proizvodu, na izboljšanje živinoreje, na uvedbo kolobarja in na izdelavo večletnih perspektivnih ureditvenih načrtov, na gojenje rentabilnih rastlin (hmelji) itd. Pri izpolnjevanju teh nalog, pa jim lahko nudijo strokovnjaki hmeljskega inštituta in kmetijske inšpekcije pri okr. ljud. odboru precejšnjo pomoč. M.B

Drobne iz kmetijstva

1.111.820 sadnih dreves je bilo lani v mariborskem okraju. Tudi skrb za sadjarstvo je precejšnja. Lani so posekali 25.650 starih ali močno okuženih dre-

ves. Obišli so 887.000 dreves, poškopljenih pa je bilo samo 768.680 dreves. Skropljenje je opravilo 199 škroplilnih skupin, ki so jih organizirale kmetijske zadruge. Na delu je bilo 161 molornih, 337 prevoznih in 171 ročnih škroplilnic. Za škropljenje so porabili 95.130 kg škropiva, največ rumesana in kreusena. OLO je prispeval k stroškom, predvsem za nabavo škroplilnic, 1.200.000 din, kmetijske zadruge pa za nabavo gošava in maziva 2.000.000 din. Zadrugnikom so zaračunali škropljenje za 20 do 40 odstotkov ceneje kot nezadrugnikom.

Iz naših zadrug

KZ Naklo. V kmetijski zadrugi se uspešno razvija predvsem odkup mleka. Medtem ko je zadruga odkupila lani nad 420.000 litrov mleka, se bo to število letos še povečalo za 10 odst.

Delo zadruge je predvsem v živinoreji. V ta namen deluje že več let selekcijska služba in zadruga samopomoč. Pomembno je tudi pridelovanje semen-skega krompirja. Zadruga pridelala na leto okoli 40 vagonov jedilnega in 5 vagonov semen-skega krompirja. Tudi gospodarska moč zadruge se neprestano krepi. Vrednost osnovnih sredstev je znašala lani že preko 25 mil. nov. dinarjev. Dosejani deleži so se gibali od 500 do 2500 din, seveda po velikosti obdelovalne zemlje. I. V.

KZ Trbič. Vse južno področje triške občine je okuženo z nevarnimi sadnimi škodljivci. Predvsem zaradi malomarnosti nekaterih posameznikov je prišlo do tega, da se je okužba močno razširila. Lani je bilo poškopljenega le 50 odstot. sadnega drevoja. Kljub nekaterim pozivom ObLo Trbič pa se zadruga niso dovolj pozanimale za resno borbo proti tem škodljivcem. Zdal je sklenjeno, da bodo kmetijske zadruge imele zaposlene posebne nadzornike, ki bodo skrbeli za škropljenje in nadzorovali vse delo v sadovnjakih. —I. V.

KZ Zabnica. Pred kratkim se je tudi v Zabnici začela kmetijsko-gospodarska šola, ki je namenjena predvsem poljski kmečki mladini. Zanimanje za šolo je veliko, t. j. se bodo učenci učili o živinoreji, oziroma pravilni vzreji živine, o kolobarjenju, izpopolnili pa si bodo tudi splošno izobrazbo. Dekleta pa se bodo učila še posebej a-prednega gospodarstva. Poleg domačih predavateljev bodo na šoli predavali tudi kmetijski strokovnjaki iz OZZ Kranj. H. F.

Ing. Jože Rihar

Resen - mesto naprednega makedonskega sadjarstva in čebelarstva

V septembru 1956 mi je Kmetijski inštitut Slovenije omogočil 16-dnevno študijsko potovanje po Makedoniji. Moj namen je bil preučiti ondoto čebeljo pasmo, njene gospodarske pomembne lastnosti in način čebelarjenja. Ker sem imel odličnega spremljevalca v osebi H. Jančeva iz Skopja, sem se seznanil tudi z nekaterimi drugimi problemi makedonskega kmetijstva. V naslednjem želim podati predvsem nekaj vtisov, ki zadevajo čebelarstvo v Makedoniji, v kolikor je v zvezi s sadjarsko proizvodnjo. Iz Debra ob Albanski meji sem se na poti preko Ohrida v Bitolo zaustavil v majhnem mestecu Resenu. V njegovi neposredni bližini je imel v srednjem veku svoj dvor car Samuel, ustanovitelj makedonske države. V Resenu ti pokažejo hišo, kjer se je l. 1892 vršila prva konferenca znamenite makedonske narodne revolucionarne organizacije VMRO. Dandanes pa je na splošno Resen bolj poznan kot velik sadjarski okoliš. V vzorno ure-

jenih nasadih prevladujejo zlahkne jabolnove sorte Delicieux, Winesap, Jonathan. Sadjarska postaja v Resenu ima čebelarstvo s 40 panjev. To število pa je daleko premajhno, da bi bila zagotovljena opraveitev vsega sadnega drevoja. V preteklih letih so resenski sadjarji mnogo delali na tem, da bi k njim čebelarji pripeljali panje ob času cvetenja sadnega drevoja. Čebelarji, ki je pripeljal panje na pašo, so kriji prevozne stroške, mu nudili hrano in stanovanje. Panje so razmeščali v skupine po 20. Ker so bile posamezne skupine panjev tudi več kilometrov vsakebi, so dajali čebelarju na razpolago žezo (kig) ali kolo, da je čebela laže oskrboval. Tako je na pr. čebelarstva postaja v Bitoli, ki ima vsega 320 panjev, že večkrat prepeljala del svojih panjev zaradi opraveitve. Leta 1955 je razmeščalo po sadovnjakih 120 panjev. Napredni makedonski čebelarji imajo večinoma Dadant - Blatove panje, ki stojijo vsak zase. Pripravovali so ml. da so utrpeli čebelarji pred nekaj leti

na čebelah precejšnjo škodo. Nekateri zasebniki v Resenu so namreč ob cvetenju sadno drevje škropili s strupenimi pripravki. Nekaterim so čebele odkarile, drugim pa močno oslabele. Brezvestni sadjarji so morali kriji škodo in plačati 20 - 100.000. - din kazni. V l. 1956 so resenski sadjarji še zboljšali pogoje za prevoz panjev v sadovnjake. Vsakemu čebelarju ki je pripeljal panje za 14 dni ob cvetenju sadnega drevoja, so kriji vse stroške, ki so nastali v zvezi s prevozi in prehrano, povrhu tega pa so plačali za vsak prepeljanj panj po 1500. - din. Ko sem siljal za ta izredno napreden in zanimiv način reševanja tega problema, sem se spomnil na priporočila, ki sem jih dajal našim semenogojcem in sadjarjem ob raznih priiskah. Navajal sem namreč, da prejme čebelar v tujih deželah odškodnino bodisi po številu čebelih družin ali pa po višini nadpovprečnega pridelka, ki ga je dosegel na pr. semenogojec ali sadjar. Omenim naj, da so ZDA 1950 leta prejeli čebelarji,

Mednarodni kongres mladih zadrugnikov Mednarodni kongres mladih zadrugnikov je vsako drugo leto. Zadnji je bil pri nas v Jugoslaviji, in sicer v Zadru. Nedavno je bila v Parizu seja izvršnega odbora Mednarodne zveze mladih zadrugnikov, ki sta se udeležila tudi dva zastopnika mladih zadrugnikov iz naše države. Med drugim je bilo na seji sklenjeno, da bo prihodnji kongres v Švici, in sicer v gorski vasi Lenk v Bernskih planinah od 24. junija do 5. julija 1957. Glavna tema, o kateri bodo razpravljali, ima naslov "Življenje in zadruga v drugih državah". Delegacija vsake države, ki je vključena v Mednarodno zvezo, bo nastopila na kongresu s poročilom o svoji državi ter bodo tako udeleženci lahko spoznali življenje in zadrugništvo vseh držav, ki bodo na kongresu sodelovale. St.

Dvojna tragedija

Brata Gaetano in Giulio Tesone iz vasi Giugliano v bližini Neaplja sta se igrala doma, medtem ko je bil oče na polju, med dečki tako priljubljeno igro »razbojnik in žandarje«. Starejši Gaetano se je tako vživel v vlogo žandarija, da je pograbil nabito očetovo lovsko puško in ustrelil brata. Ko se je oče opoldne vrnil s polja je našel mrtvega sina v naročju matere. V neizmerni bolečini nad izgubo je sklenil obvarovati devetletnega Gaetana pred policijo, zato ga je skrtil pri prijateljih. Ni namreč vedel, da mladoletniki niso povsem odgovorni pred sodiščem za kazniva dejanja. Ko je za tragedijo le zvedela varnostna služba, je oče odšel na policijo, da polasni, kako se je to zgodilo. V Gaetanovih očeh pa so bili sedaj starši strahopetel. »Najprej so mi pomagali, sedaj me pa hočejo izročiti karabinjerjem« si je mislil. V strahu, da ga ne bi zaprili, je izjavil, da je brata Giulio umoril oče. In sicer, da ga je najprej omamil s srpom in nato streljal na truplo. Očeta so pod to težko obtožbo tako zaprili. Obdukcija pa je za dni pokazala, da je smrt nastopila zaradi strela. Ponovno so zaslišali Gaetana, ki je pri zaslišanju le priznal resnico. »Sedaj me oče ne bo več maral« je zakokal. Vendar ga je oče s solzami prijel za roko, ki mu jo je pri izhodu iz jetnišnice plašno ponudil.

Arthur Barry je bil menda največji tat draguljev v zgodovini. V ZDA še živijo detektivi, ki se ga spominjajo. Danes je Arthur Barry točaj v neki restavraciji v Worcesterju, Massachusetts, s tedensko plačo 50 dolarjev. To službo opravlja, odkar je leta 1949 prišel iz zapora.

Barry je zagrešil svoj prvi vplom, ko je imel petnajst let. Ta vplom mu je vrgel manj kot sto dolarjev. Po prvi svetovni vojni je nadaljeval svojo krivo pot, ker mu nikoli ni resno prišlo na misel, da bi si pošteno služil v kadetnih kruh. Vprašanje je bilo samo, kakšne sorte tat naj postane. Razbijanje blagajin mu ni dšalo, navaden vplomec pa tudi ni hotel postati. Odlučil se je, da se bo specializiral za dragulje.

Ko se je odločil za ta poklic, se je moral še odločiti, koga naj okrade. Barry je imel prav posebne metode. Opazil je, da precej bogatih žensk zahaja v

strážnika Schultza, povedal, da se je zgodila nesreča in da mora vedeti za naslov lastnika tiste avtomobilske številke, ki si jo je bil zapisal. Prometni urad ni niti enkrat preveril, če Schultz res obstaja.

Barry je bil tudi delaven na raznih zabavah, posebno vrtnih. Smuknil je skozi živo mejo ali čez ograjo, pobral kozarec viskija od najbližjega natakarja, se pomelal med množico gostov in si temeljito ogledal tloris hiše. Nastop je imel izvrsten, izražal se je pravilno in v lahko tako, da bi bil preveril samega angleškega kralja, kar je tudi storil, ko je bil Edvard VIII. se prestolonaslednik. Princesa je srečal v nekem baru leta

V sosedni sobi je bila spletkična, v drugi pa maserka. Nihče ni slišal niti glasu. »Kdor je odnesel te dragulje,« je med preskavo izjavil policijski kapetan, »pozna svoj posel.« V predalu je bilo pet ogrlic in štiri ogrlice so bile ponarejene. Barry je seveda pobral pristno, čeprav so bile ostale štiri ogrlice tako dobre imitacije, da bi po kapetanovih besedah lahko prevarile še školjko.

Takrat je hotel umreti in posvetilo se mu je, kakšen norec je bil vse življenje. Takrat si je tudi dal častno besedo, da ne bo več počenjal takih neumnosti, če se iz tega izmaže živ. Toda Barry ni umrl. Posrečilo se mu je priti v Albany, kjer

kazino v Central Parku. Ko si je izbral žrtve za nakitom, si je zapisal številko njenega avtomobila. Nato je poklical po telefonu urad prometnih strážnikov, se izdal za prometnega

1924 in je napravil nanj tako ugoden vtis, da sta po nekaj zarčkih živahno klepetala in se šalila. Prince je bil malo preveč odkrit. Nekaj dni pozneje je neki tat vplomil v stanovanje prinčevega bratrance na Long Islandu lorda Louisa Mountbattena in jo odkuril z dragulji, ki so bili vredni 150.000 dolarjev. V dvajsetih letih je Barry pokradel za približno pol milijona dolarjev draguljev na leto. Izkupilec je bil seveda došt manjši, ker je moral dragulje prepredajati nepoštenim kupcem.

Znal je neslišno in spretno vlamjati. Ti dve vrtili sta mu vedno koristili, posebno takrat, ko je sredi belega dne pokradel za okrog 700.000 dolarjev draguljev iz hotelskega apartmaja hčerke ameriškega milijonarja Woolwortha, medtem ko je ona ležala v kadi nekaj metrov od njega.

Barry je bil očitno dober psiholog. Nekoč je vdel v neko stanovanje in gospodinja se je zbudila. »Dober večer,« je dejal Barry s svojim običajnim tihim in vpludnim tonom. »Prišli smo samo po vaše dragulje. Prosim, nikar se ne bojte.« Potem je prerezal žico pri telefonu na nočni omarici.

»Oho,« je dejala gospa Aronsohn. »Kar omedlela bom.«

»Nikar, madame,« je dejal Barry. »Ali bi morda aspirin?«

»Čez teden dni je bil Barry v ječi. Po njegovem mnenju ga je izdal nek žena. Barry je bil namreč velik kavaler. »Ves moj denar je šel v te namene,« je dejal neugnanj tat. Toda za par Barryja ni spametoval. Posrečilo se mu je vdreti v arsesti manjši, ker je moral dragulje prepredajati nepoštenim kupcem.

NAJVEČJI TAT DRAGULJEV

so mu prijatelji preskrbeli novo obleko in poiskali zdravnika. Več kot tri leta se je Barry uspešno skrivaj. Nasilje se je blizu Flemingtona v New Jersey in je postal kot »James Toner« trgovec, toda vlamjal ni več.

Dvaindvajsetega oktobra 1932 se je neusmiljeno kot usoda začelo na vratih trkanje. »Ali veste, kaj je bilo,« sprašuje še danes ogorčeno Barry. »Ugrabitelj Lindberghovega otroka. Policija je preverjala vse nove prebivalce v tem delu Jersey.«

Barry je preživel naslednjih 17 let v ječi.

Ko so Barryja pogojno izpustili leta 1949, se je vrnil domov v Worcester in dobil službo pri svojem bivšem prijatelju, lastniku štirih restavracij. »Jaz ne znam moralizirati,« je dejal Arthur Barry, ko so ga vprašali, če hoče kaj povedati o svojem življenju. »Rad pa bi tole povedal. Ko sem bil mlad, sem imel mnogo talentov. Nisem bil samo inteligent, ampak tudi pameten. Ljudje so me imeli radi in, če lahko tako rečem, nisem poznal strahu. Lahko bi storil, kar mi je srce želelo. Ko govornice o teh vplomih, ne pozabite na en sam velik vplom. Arthur Barry ni okradel toliko in toliko ljudi. Arthur Barry ni okradel bratrance angleškega kralja, ampak zaplete, da je Arthur Barry okradel samega Arthurja Barryja.«

Skrivnosti petrovaradinske trdnjave

Na južni obali Donave, nasproti Novemu Sadu, leži starodavna trdnjava Petrovaradin. O tej ogromni trdnjavi, stari nad sedem sto let, niti domačini niso vedeli veliko. Slišali so le, da ima obsežne podzemne kazamate, da je nekdanj živl v tem strašnem podzemlju zmaj in da še danes strašijo tam nenavadno velike kače. Do konca druge svetovne vojne je bil vstop v trdnjavo strogo prepovedan in šele v zadnjem času jo obiskujejo znanstveniki, da bi

razvozlati zamotano zgodovino in ločili legendo od resnice. Nihče ne bi ob pogledu na zunanost trdnjave verjel, da so podzemni hodniki dolgi nad 16 km. Petrovaradinsko trdnjavo so pričeli zidati v XIII. stoletju, da bi ves kraj branili pred Avari. Kazamate segajo štiri nadstropja pod zemljo, da bi vsi nadstropja pod zemljo ležali ob Donavi in je opasana z globokimi obrambnimi jarki, ki so sedaj suhi. Strategji tistih časov so trdnjavo imenovali »Donavski Gibraltar«. Sprva so bile utrdbe dekap preproste, ko pa je nastala nevarnost turških vdorov, so jih Avstrijci izgradili v eno najmočnejših trdnjav Evrope.

Ni pa Petrovaradin bil le vojaška utrdba, še bolj je bil znan kot kaznilnica, iz katere so nihče ni vračal. Od Karadvojrdjave vstaje dalje so v Petrovaradinu zapirali srbske rodoljube, ki so brez sledu izginili. Takrat je nastala legenda, da živi v mračnih kazamatih zmaj, ki uničuje Srbe. Med prvo svetovno vojno je bil v trdnjavi zaprt tudi naš predsednik tovariš Tito zaradi protivojne propagande. Med zadnjimi žrtvami Petrovaradinskega zmaja je bila skupina sremskih intelektualcev, ki so jih neposredno po

objavi vojne Srbiji ustrelili. Stara trdnjava je bila nedavno razglašena za narodni spomenik. Notranjost trdnjave proučujejo zgodovinarji, arhitekti in drugi znanstveniki, da bi razsvetlili njeno zgodovino. Skrivnostni podzemni svet zanima tudi botanike zaradi neke vrste mahu, ki raste samo tam, zoologe pa zaradi posebne vrste kuščarjev in nesrupenih, izredno velikih kač, ki se plazijo po vlažnih hodnikih in kazamatih. Raziskovalno delo bo olajšala elektrifikacija tega podzemnega labirinta. A.S.P.

Vsa ladjia razpravlja o poljubu

Indijsko ljudstvo že od nekdaj odklanja poljubljanje v javnosti, zato še danes ni v indijskih filmih prizorov, kjer bi se poljubljali; iz zahodnih filmov pa indijska cenzura največkrat izstriže take prizore. Pred kratkim so v Ahmadabadu prijeli mlad par, ki se je poljubil v javnem parku. Mladi mož je bil obsojen na globo. Na njegovo pritožbo je višje sodišče v Bombaju ugotovilo, da ni vsak poljub v javnosti nesposoben in je razveljavilo razzodbo sodišča v Ahmadabadu. Ta ukrep je bil povod za številne razburilne razprave, v katerih so obravnavali vprašanje, kdaj je poljub v javnosti smatrati za nedostojen.

Čistilna naprava na kolesih

Notranje ministrstvo zvezne nemške države Nordrhein-Westfalen je naročilo nekoliko prevoznih čistilnih naprav, ki lahko v eni uri prečistijo 7000 l umazane vode v pitno. Napravo uporabljajo v primeru povodnj, kadar primanjkuje pitne in sploh čiste vode, ker so zaradi preintenzivne industrializacije tudi talne vode onesnažene. Vsaka hidroelektrarna dobi po eno tako napravo.

SAM JE OSTAL

Mož, ki je vse življenje čakal pobeglo nevesto, je umrl pred nekaj dnevi v Londonu — Vsak dan skoraj do smrti je zahajal na mesto, kjer jo je bil zadnjič videl

Na najbolj obljudeni londonski cesti Rotten Row se je že leta in leta, dan za dnem sprehajal osamljen mož, ki so ga Londončani imenovali »potujoča tragedija«. Pred nekaj dnevi je mož umrl, z njegove smrtjo pa je ponovno očivila njegova žalostna zgodba.

Na poročni dan, ko se je ves srečen vračal z nevesto po končanem poročnem obredu domov, je neznanec izročil mladi ženi kartico, katero je po bežnem pregledu sunkovito skrila v obleko. Ženin je domneval, da je čestitka in ni več pazil na to. Ko sta prišla domov, je bila žena bleda in žalostna. Skupaj sta odšla na svež zrak v Hyde Park. Izposodila sta si dva stola in ker mož ni imel s seboj denarja, da bi plačal pristojbino za sedež, je odhitel domov; ko

pa se je vrnil, žene ni bilo nikjer. Pozneje je zvedel, da je ženi poslal pisemce njen bivši zaročenec in zahteval od nje, naj mu sledi na Daljni Vzhod, kamor je moral še isti večer odpotovati s svojim polkom. V hipu se je žena odločila, odhitela na postajo in odpotovala s svojim prejšnjim zaročencem na Vzhod, kjer se je pozneje tudi poročila. Londončan pa je vse življenje upal, da se bo žena vrnila, zato je ob vsakem vremenu hitel na Rotten Row. Da bi ga žena takoj spoznala si je v starejših letih barval lase. Zadnje dni, ko že ni mogel več ven, pa je ob oknu čakal na ženo, ki se ni nikdar več vrnila.

»Najmogočnejši, resni in slovesni gospodje...« — Parlament pingvinov na pobočjih antarktičnega otoka Prevare

Slepemu dečku vrnjen vid

Ameriški zdravnik je kmalu po vojni vrnil italijanskemu dečku Giulianu vid — Danes Giuliano uspešno nastopa kot glasbenik in vidi po zaslugi nekdanjega poveljnika ameriške divizije »Modrih vragov«

Leta 1944 je sedemletni deček Giuliano Gabbia oslepel, ko ga je s kopitom udaril nemški vojaški konj. Verjetno bi dečku še rešili eno oko, če bi starši imeli tedaj dovolj denarja, da bi plačali znanega kirurga, toda denarja ni bilo in deček je ostal slep. Maja 1945 se je v Felteju v severni Italiji ustavila ameriška divizija »Modri vragi«. Giuliano, ki se je med tem odlično naučil igrati harmoniko, je kmalu postal ljubljenec »Modrih vragov«. Komandantu divizije Gorgasu se je deček smilil; organiziral je v diviziji nabiralno akcijo za slepega harmonikarja in tako so nabrali 3500 dolarjev. Denarja je bilo dovolj, da so Giuliano poslali v Baltimore (ZDA) k znanemu specialistu za očesne bolezni Allanu Woodu. Wood je dolgo časa omahoval, naposled pa se je le odločil za operacijo, ki je Giulianu vrnila vid. Med

bivanjem v Ameriki je dečka sprejel tudi župan New Yorka in ga za pet minut imenoval nemški vojaški konj. Verjetno bi dečku še rešili eno oko, če bi starši imeli tedaj dovolj denarja, da bi plačali znanega kirurga, toda denarja ni bilo in deček je ostal slep. Maja 1945 se je v Felteju v severni Italiji ustavila ameriška divizija »Modri vragi«. Giuliano, ki se je med tem odlično naučil igrati harmoniko, je kmalu postal ljubljenec »Modrih vragov«. Komandantu divizije Gorgasu se je deček smilil; organiziral je v diviziji nabiralno akcijo za slepega harmonikarja in tako so nabrali 3500 dolarjev. Denarja je bilo dovolj, da so Giuliano poslali v Baltimore (ZDA) k znanemu specialistu za očesne bolezni Allanu Woodu. Wood je dolgo časa omahoval, naposled pa se je le odločil za operacijo, ki je Giulianu vrnila vid. Med

bivanjem v Ameriki je dečka sprejel tudi župan New Yorka in ga za pet minut imenoval nemški vojaški konj. Verjetno bi dečku še rešili eno oko, če bi starši imeli tedaj dovolj denarja, da bi plačali znanega kirurga, toda denarja ni bilo in deček je ostal slep. Maja 1945 se je v Felteju v severni Italiji ustavila ameriška divizija »Modri vragi«. Giuliano, ki se je med tem odlično naučil igrati harmoniko, je kmalu postal ljubljenec »Modrih vragov«. Komandantu divizije Gorgasu se je deček smilil; organiziral je v diviziji nabiralno akcijo za slepega harmonikarja in tako so nabrali 3500 dolarjev. Denarja je bilo dovolj, da so Giuliano poslali v Baltimore (ZDA) k znanemu specialistu za očesne bolezni Allanu Woodu. Wood je dolgo časa omahoval, naposled pa se je le odločil za operacijo, ki je Giulianu vrnila vid. Med

»Pa sem ga ujel!«

Okrogli predmet, ki moli temu zdravniku iz zgornjega žepa, je miniaturni radijski sprejemnik. Vsak zdravnik v eni izmed največjih londonskih bolnišnic je opremljen s takim sprejemnikom. V nujnih primerih lahko pokličejo iz centra vsakega posameznega zdravnika ali vse skupaj, ne da bi pri tem motili bolnike po zvočnikih.

Največje elektronske orgle na svetu

Neka ameriška tovarna je zgradila za studio v Macungie (ZDA) elektronske orgle na štiri manuale s 95 registri. Orgle so po ugotovitvah električnih strokovnih revij največje na svetu. Posamezne tastature so opremljene z registri takole: 1. Ročna klaviatura 22, 2. ročna klaviatura 21, 3. ročna klaviatura 15, 4. ročna klaviatura 15, nožna klaviatura 22 registrov. Prva ročna in nožna klaviatura imata enakomeren glas, vse ostale pa nihajo. Instrument bodo uporabili za snemanje gramofonskih plošč z orgelsko glasbo in za predvajanje velikih opernih skladb.

Ze imate slikanico »Gozdnj prijatelji?«

SPORTNI POROČEVALEC

Pokljuka v besedah in podobah

Denar, denar in zopet denar... to so bile besede, ki smo jih na nedeljskih smučarskih tekah na Pokljuki slišali največkrat. O njem so govorili tekmovalci, češ da zaradi stiske zanj ne morejo trenirati, a njem so pravili klubi funkcionarji, češ da klubi ne morejo vzdrževati tekmovalcev in jih pošiljati na drage tekme, se posebej pa so se o sredstvih pogovarjali tudi funkcionarji Goronske smučarske zveze, češ da v prihodnje ne bodo mogli več prirežati takih tekmovanj, ker ne prejmejo od nikoder nobene podpore, kaj že za to, da bi poskusili vabiti tekmovalce iz tujine. Sledečije je bil denar na jeziku tudi zastopnikov Smučarske zveze Jugoslavije.

Ce je torej tako, bi morali kakor koli prejeti ali sletj vprašati materialnih sredstev za svoje udejstvovanje nasploh premakniti z mrtve točke. Mislimo pri tem na krajevne faktorije, ki bi morali podpirati domače športne enote, če že ne z denarjem samim, pa vsaj z najpotrebnejšo opremo. Brž pa ko bi se pokazala med množico športnikov kvaliteta, potem bi morali za sredstva skrbeti tudi vsi vidiki forum, od republiških do zveznih. Gregor Klančnik, ki je bil na Pokljuki kot zvezni trener tekmovalcev, je dvomil o tem, da bi se sedanjih poti našli in pridobili nove talente in dobre smučarje. Kajti zmerom znova se dogaja, da pač družine iz krajev, kjer je razumevanja za smučarski šport, uživajo večje ugodnosti, prav tako pa je res tudi, da so tekmovalci iz mest zapostavljeni in se zategajo, ker je njihova prisotnost na snegu združena izdatki brez vsega ostalega. Pesev o pomanjkanju denarja za šport je že precej izpeta, vendar je izkazal vsakdo, spet obratno, tj. ker na problem opozarja prav sleherni tekmovalca, pa naj ga prireja kdor koli ali kjer koli.

PIONIRJI IN MLADINCI-SMUCARJI POZOR!

Smučarski klub Ennostnost priredi jutri smučarski izlet pionirom in mladincem v Podluko zaradi izbire kandidatur za klubske počinjske tečaje v alpskem smučanju in tekni. Pregled vseh prijavljenih bo ob 10 v jantnu nad Podlukom. Pionirji in mladinci — skakalci se pa zberejo danes ob 15 na skakalnici na Mostecu zaradi priprave skakalnice in treninga ter izbire kandidatur za počinjske tečaje v skokih. Vabljeni organizirani in se neorganizirani.

V nadaljevanju smučarskih tekem v Grinčuvaldu je v vseh etapah za ženske zmagala Italijanka Carla Marchelli. Dosegla je čas 1:24,6, drugo in tretje mesto pa si delila Avstrijki Kofler in Hochleitner z 1:29,7. Tudi v silomju je zmagala Carla Marchelli, tokrat pred Avstrijko Frandi in Švicarko Danzer.

Cekoslovaška ekipa v hokeju na ledu Sparta iz Erna je predinočnim v Beogradu premagala moštvo Partizanov 6:0 (3:0, 1:0, 2:0). Na tekmi je bilo 600 gledalcev. Tekma ni bila na posebeni visini in mestoma tudi groba. Gostje so bili tehnično mnogo boljše.

S 36 LETI OLIMPIJSKI PRVAK

Francija je ob novem letu izbrala svojega enajstega prvaka pravokovca. Ta zavidljiva vredni naslov je letos usel najbolj popularnim francoskim športnikom, kolezarjem, nogometašem in igralecem rusojja in se prijel zastopnika krajnje sporta — atletike. Prvak pravokovca za leto 1956 je postal Alain Mimoun, zmagovalac maratonske teka v Melbourneu, medtem ko so glasovali prisodni drugi in častno mesto sablaču D'Orliola in kolezarju

Rousseauju, ki sta prav tako sijajno opravila svojo dolžnost na olimpijskih igrah v Avstraciji.

Tako je »stari Mimoun, ki hodi po svetu in stadionih že 36 let, dobil slednje priznanje za ves trud in vsa razočaranja v dolgih letih boja z drugimi in s samim seboj. Ta Alžirec, ki je v srečih francoskih športnikov že dolgo ubjujal najlepše nade, pa povzročil tudi mnogo neugodna presenečenja, je postal v Franciji ne glede na svoje polt in svoje pleme idol mnogih športnih privržencev in se skoraj pred koncem svoje kariere povzpred med najslavnejše atlete novega veka, kot so Zatopec, Kuc, Chataway in Pirie, in o katerem so mnogi že mislili, da bo izgubil s športnega sveta. Pred dobrim mesecem dni je priboril Franciji največje latoriko, ki jo je kdaj dosegla, in sicer zlato olimpijsko kolajno v najtežji atletski disciplini — maratonskem teku. Ker v Franciji niso pričakovali takega uspeha, so tembolj proslavili njegov povrtek in tako skoraj ni moglo biti drugače, da so za zadnjega prvaka pravokov izbrali črnopotelega Mimouna, predvsem spričo silne volje in odločnosti za zmago, ki jo je pokazal v tej peklniski preizkušnji na avstralski maratonski progi.

D'Orliola in Rousseau sta dobila z neznačno razliko drugi dve najčastnejši priznanji vse francoske športne javnosti.

Vrstni red navaja najmočnejše francoske športnike leta 1956 takole:

1. Mimoun (atlet), 2. D'Orliola (sabljač), 3. Rousseau (kolesar), 4. Cichowski (nogometaš), 5. Antoine (košarkar), 6. Anquetil (kolesar), 7. Christophe (plavalac), 8. Macquet (atlet), 9. Debut (divgalec uteži), 10. Hamla (boksar).

Bivši predsednik francoske vlade Mendès-France izročila Mimounu lepo plaketo

Vsi letošnji tekmovalci so pričeli na prizorišču tekem šele zadnji dan in so prej trenirali doma sami. Cudilo so se, ko so na Pokljuki zagledali dva smučarja iz Rava, Rokača in Ovsenjaka, ki sta več kot deset dni akcionarjala po pokljukiških terenih. To je bila dobra priprava in zato sta se tudi zadovoljivo plasirala, tako čez kot v njihovi zadovoljni tudi njun pokrovitelj Gregor Klančnik.

Najbolj navdušen pa so bili opazovalci v nedeljo pravzaprav naši mediji. Prepresto opremljeni in s navadnimi smučkami,

kakor je bilo to davno nekoč, so se trudili in si prizadevali, da bi pokazali čim več znanja. Vsem se je poznalo, da so v rokah dobrih trenerjev. Med njimi je imel največ sreče stari mojster Zvezne Gorice svojo ekipo, ki steje celo vrsto odličnih mladih naraščajcev, pa tudi Knific je požel dober uspeh s svojimi.

Vsi najboljši so zdaj ostali za teden dni na Pokljuki, kjer se pripravljajo za nadaljnja tekmovalna, največ v tujini. Upajmo, da bodo letos imeli kaj več sreče na mednarodnih srečanjih kakor lani.

ZAKAJ SE NI VIŠJE SOLE ZA TELESNO VZGOJO

Studentje Višje šole za telesno vzgojo smo vsi slovensko javnosti že seznanili z delom na področju telesne vzgoje. Pri tem, da nikjer ne gre brez težav in tudi mi nismo brez njih.

Kdor vsaj malo pozna življenje študentov na naši šoli, mora priznati, da njihovo delo in prihodnost nista rožnata. Pri vsem tem pa je znano, da so visokokvalificirani kadri v sodobni telesni vzgoji neobhodno potrebni, saj jih samo na naših srednjih šolah primanjkuje okrog tri sto. Zaradi tega smo pričakovali, da se bo število študentov na tem zavodu letos povečalo. Toda žal se zgodilo prav obratno — število študentov pada še zmerom in je tudi letos nižje kakor lani.

Kaj je tega krivota? Kaj odvrača mlade ljudi, da bi se posvečali temu lepemu, čeprav ne lahkomu poklicu? Z gotovostjo si upamo trditi, da je temu vzrok položaj naše šole in nismo nameno konca srednjemu šolu, hoče dalje študirati na visoki šoli. Toda sistem, ki hoče študirati telesno vzgojo, so vrata na ljubljanski univerzi zaprta. Tisti, ki imajo boljše materialne pogoje, odhajajo na tako šolo v Beograd, ostali pa so primorani zbrati si kakšno drugo fakulteto, čeprav bi bili več kot potrebni v telesno vzgojnem delu. Tako je obvelik pomanjkanju strokovnega kadra zmerom manj študentov na Višji šoli za telesno vzgojo.

Telesna vzgoja je imela ves čas svojega zgodovinskega razvoja velik družbeni pomen. Ta ugoditev velja tudi za socialistično pedagoško vzgojo. Telesno vzgojno delo je tudi danes najbližji otrokom v šoli in zato tudi njihov najuspešnejši vzgojitelj. Ne nazadnje pa po telesno vzgojni delavci sprejeli razen same kakovostne vzgoje nase tudi dobro delo preventivne medicine in športa, ki jih zdaj izvajamo za našo zdravstveno službo, bi lahko pričrtili, če bi imeli dober sistem telesne vzgoje. Tudi na to opozarjamo, da bo treba slej ko prej telesno vzgojo uvesti tudi na visokih šolah. Kje pa bomo tedaj dobili dovolj strokovnjakov, ki so nam že drugod tako potrebni?

SAHOVSKI TURNIR V BEWERVIJKU

Prva zmaga Matanovića v I. kolu

V četrtke se je v Beverviju začel XIX. mednarodni sahovski turnir. V glavni moštveni skupini so bili igralci uvrščeni v dve bejo po naslednjem razporedu: 1. Van Shelling (Hol), 2. Kramer (Hol), 3. Spagnard (Hol), 4. Donner (Hol), 5. Matanović (Jug), 6. Bink (Hol), 7. Stahlberg (Šved), 8. Toran (Span), 9. Plinik (Arg), 10. O'Kelly (Belg).

Prvi kolu je edino zmago v prvem kolu je dosegel Matanović, ki je sicer proti mladinskemu prvaku Holanske Binku v 22 potezah. Matanović je igral zelo poudirno in je vodil vseh 10 potez. Prvo delovno sredo so igrali v nemostu, saj je skušal ostreti trdih klešč, vendar je storil napako pri zamenjavi figure in se kmalu potem vdal.

Ostale partije so se končale takole: Donner — Stahlberg remi, Van Shelling — O'Kelly remi, Spagnard — Toran remi in Kramer — Plinik remi.

Kakor je bilo to davno nekoč, so se trudili in si prizadevali, da bi pokazali čim več znanja. Vsem se je poznalo, da so v rokah dobrih trenerjev. Med njimi je imel največ sreče stari mojster Zvezne Gorice svojo ekipo, ki steje celo vrsto odličnih mladih naraščajcev, pa tudi Knific je požel dober uspeh s svojimi. Vsi najboljši so zdaj ostali za teden dni na Pokljuki, kjer se pripravljajo za nadaljnja tekmovalna, največ v tujini. Upajmo, da bodo letos imeli kaj več sreče na mednarodnih srečanjih kakor lani.

PLANINA JAVORNIK NA POKLJUKI

Sailer spet na progi

Vzlic najrazličnejšim govoricam, da se bo laniški trikatrinski olimpijski prvak Avstrijec Toni Sailer umaknil s športnih terenov in se posvetil filmu, ali kdo ve čemu bo ostal zvest smučarskim poljanom.

POKALNI TURNIR »SLOVENIJSKI SPORT«

BREZ SPREMENBE PRI VRHU

Na pokalnem turnirju »Slovenski sport« sta bili ta teden odigrani dve kolu. Posamezne partije so se končale takole:

III. kolo: J. Tomšič — Puc in N. Tomšič — Lorbek remi (obe v nadaljevanju), Kočvar — Vavpčič prekinitveno, Milnar — Hanc — in Vidmar — Šišek in Stupica — Draksler remi in Trampuž — Kržišnik odločno.

IV. kolo: Puc — Kržišnik odločno, Draksler — Trampuž, Šišek — Stupica in Biečan — Vidmar remi, Vavpčič — Milnar 1:0, Lorbek — Kočvar 0:1 in J. Tomšič — N. Tomšič 0:1.

Na vzporednem turnirju drugogatekorniške moči vodi prvo 2. kolu s 3 točkami provokatornik Popadić iz Kraljeva.

SAHOVSKI TURNIR V BEWERVIJKU

Prva zmaga Matanovića v I. kolu

V četrtke se je v Beverviju začel XIX. mednarodni sahovski turnir. V glavni moštveni skupini so bili igralci uvrščeni v dve bejo po naslednjem razporedu: 1. Van Shelling (Hol), 2. Kramer (Hol), 3. Spagnard (Hol), 4. Donner (Hol), 5. Matanović (Jug), 6. Bink (Hol), 7. Stahlberg (Šved), 8. Toran (Span), 9. Plinik (Arg), 10. O'Kelly (Belg).

Prvi kolu je edino zmago v prvem kolu je dosegel Matanović, ki je sicer proti mladinskemu prvaku Holanske Binku v 22 potezah. Matanović je igral zelo poudirno in je vodil vseh 10 potez. Prvo delovno sredo so igrali v nemostu, saj je skušal ostreti trdih klešč, vendar je storil napako pri zamenjavi figure in se kmalu potem vdal.

Ostale partije so se končale takole: Donner — Stahlberg remi, Van Shelling — O'Kelly remi, Spagnard — Toran remi in Kramer — Plinik remi.

SPORTNE ZANIMIVOSTI V KRAJEM

V Bukarešti se je predčetrtašnim začelo mednarodno prvenstvo Romunije v namiznem tenisu, na katerem igrajo tudi nekateri jugoslovanski ekipi. Prvo srečanje med ženskima ekipama CSR in Romunije se je končalo z zmago Romunij 3:1.

Namiznoteniška zveza Japonske je določila ekipo za svetovno prvenstvo, ki se bo 7. marca začelo v Stockholmu. Ekipo sestavljajo svetovni prvaki Dgimura, dalje Čunoda, Tanaka in Mijata ter ženske svetovna prvakinja Okava, Eguči, Vatanabe in Nambara.

Madžarska nogometna enalostrična Honveda bo danes iz Rima odpotovala v Južno Ameriko. Kakor pravijo, bodo kljub vsem prepovedem prešli vstopne vizume za Brazilijo. Program njihove turneje po državah Južne Amerike še ni določen.

Gospa Sakai je, medtem ko ga je opazovala, previdno zaprla za sabo mrežasto špansko steno. Ni je bil vprašal, kakšen je bil Amerikanec, in tega mu tudi ni povedala; in prišlo ji je na misel, da je to neke vrste prevara. Ugajal ji je mladenci. V Kaliforniji je bila večkrat videla bogate mlade moške, čeprav ji je bil rekel, ko ga je vprašala, da ni prišel od tamkaj. Vprašala ga je bila kar naravnost: »Prihajate iz Kalifornije?«

»Kaj govorite angleški?« je vprašal presenečeno.

• Sung — dinastija kitajskega cesarstva (960—1279), znana po dovrženosti v umetnosti, literaturi in filozofiji. — Op. prev.

Planina Javornik na Pokljuki

Sailer spet na progi

Vzlic najrazličnejšim govoricam, da se bo laniški trikatrinski olimpijski prvak Avstrijec Toni Sailer umaknil s športnih terenov in se posvetil filmu, ali kdo ve čemu bo ostal zvest smučarskim poljanom.

Kakor pišejo in zatrjujejo, je Sailer v enaki formi, kakor je bil na laniški olimpijadi, vendar je bil zadnji čas zaposlen z različnimi aranžmaji, da se bo proti koncu sezone prepeljal v Ameriko in pokazal se Američanom, kako je treba gojiti smučanje v gorah.

Razumljivo je, da je za njegov prvi nastop v letošnji sezoni veliko zanimanje ne samo doma v Avstriji, temveč tudi po vsem smučarskem svetu. Sailer bo startal prvič v nedeljo, v Švici na tako imenovanem tekmovanju Lauberhorn v Wengenu, teden dni pozneje pa se bo pokazal domačim gledalcem v svojem rodnem Kitzbühelu.

Medtem pa sta dva znana avstrijska alpska smučarja (Spiss in Schuster) dala amaterskemu športu slovo, tako da bo imel Sailer zdaj samo še družbo treh velikih »asov« na alpskih progah, in sicer Meltererja, Hinterseerja in Leitnerja. Vaj ostali so precej mlajši, obetajo pa mnogo, tako da avstrijski smučarski privrženci niso v skrbeh, da bi njihova dežela tako kmalu izgubila primat v alpskem smučanju.

ODRED - BORAC

Jutri ob 19.30 uri bo na stadionu Odreda ob Titovi cesti zanimiva prijateljska nogometna tekma med prvim moštvom Odreda in enajstorico Borca iz Sentvida. Moštvo Odreda bo nastopilo v najmočnejši sestavi. Vstopnina je neznačna. Vabljeni!

ZADNJE VESTI IZ BUKARESTE

V prvem kolu mednarodnega namiznoteniškega prvenstva Romunije v Bukarešti so naši igralci dosegli tele rezultate: Bribud je porazil Romuna Negulesca s 3:1, Marković je izgubil proti Romunu Kobranu z 2:3. Hudetz pa je premagal Grka Plakantontisa s 4:0. Obe naši igralnici Covičeva in Nikolčeva sta izgubili v prvem kolu proti domačinkama Sas oziroma Gavrilcescu s po 1:3.

RAZPRAVE O TARIFNIH PRAVILNIKIH V MARIBORSKIH PODJETJIH

Maribor, 10. jan. V zvezi s povišanjem plačnih skladov za 5 oziroma 10% se razvijajo v delovnih kolektivih vseh mariborskih podjetij živahne razprave o tem, kako naj se ti poviški praktično izvedejo. Ponekod se opažajo zelo močna stremjenja po linearnem povišanju tarifnih postavk, tako da bi se vsem članom kolektiva enostavno povišale dosedanje tarifne postavke. Protij temu pa odločno nastopajo sindikalne podružnice, ki tolmučajo, naj se povišanje plačnega sklada porazdeli tako, da se predvsem poviša plače tistim, ki največ prispevajo k povečanju storilnosti in proizvodnji predvsem z boljšo organizacijo dela in odkrivanjem notranjih rezerv.

V zvezi s tem je bil danes v občini Maribor-Tabor sestanelek zastopnikov vseh delovnih kolektivov tega področja in zastopnikov sindikalnih organizacij. Na njem je načelnik tajništva za delo OLO in predsednik komisije za plače ponovno razložil pomen in namen tega povišanja tarifnih postavk ter nazkaj smernice, kako naj se temu primerno sprejme odnosednopolno dopolnilo tarifnih pravilnikov. V zelo živahni razpravi so se vsi govorniki ozreli proti vsaki

Izredno uspehi večer zdravstvenih predavanj

V sredo, 9. t.m. zvečer, je bil v dvorani Slovenske filharmonije večer zdravstvenih predavanj, ki ga je priredil Občinski odbor Rdečega križa za območje Kranja in Ljubljani v okviru krvodajalske akcije, ki se je v tej občini pričela 16. januarja t.l. Dvorana je bila nabito polna in več sto ljudi se je moralo vrniti, ker niso mogli dobiti niti stolčca. Predavali so naši znani zdravniki: prof. dr. Božidar Lavrič o kirurškem delu in nalogah, prof. dr. Branko Volavšek o notranjih boleznih, docent dr. Vito Lavrič o porodništvu in ginekologiji; ter doc. dr. Marij Avčin o otroških boleznih, vse v zvezi s potrebo krvi za reševanje življenj in zdravja bolnikov ter presencecencov. Ob koncu je še dr. Sonja Sovdatonova obrazložila vse postopek pri oddajanju krvi. Vsako predavanje je ponazarjal ustrezen film, pri čemur so vzbudili največjo pozornost filmi o nedavno izvedenih težkih operacijah na ljubljanski kirurški kliniki, o delu in naporih pri zdravljenju ženske hloboznj in reševanju porodnic o zdravljenju mladine. Tehnično dovršen pa je bil zadnji — v Ljubljani prvič izvešani ameriški film o krvodajalstvu. Večer zdravstvenih predavanj je izredno uspeh. Občinski odbor »Rdečega križa« ga bo poskusil ponoviti, da bi se mogli udeležiti tudi vsi tisti, ki to pot niso prišli v dvorano. O zanimanju za predavanje pričla dejstvo, da so prišli poslušalci celo iz Kranja, Kamnika in drugih krajev.

Proslava 10-letnice pomorstva na Reki

Na Reki se pripravljajo na proslavo 10-letnice pomorstva oziroma ustanovitve ladijskih podjetij »Jugoslovanske ladijske plošbe«, »Jadranske ladijske plošbe«, »Jadranske pomorske agencije« in »Oskrbe ladij«. Proslava bo trajala od 20. januarja do 2. februarja z različnimi priložnostnimi svečanostmi. Predvsem bodo odprli razstavo, na kateri bodo pokazali razvoj naše trgovske mornarice po osvoboditvi. Razstavo bodo urejali v prostorih Kluba pomorščakov, pred katerim bodo postavili marmoriziran svetilnik. Razen množih fotografij, ki bodo kazale razvoj našega pomorstva v zadnjih desetih letih, bodo razstavljeni tudi modeli ladij, ki so jih zgradili v domačih ladjedelnicah in ki plovejo v sestavi naše trgovske mornarice.

Umrla je MATILDA ALES

Pogreb bo v nedeljo, 13. t. m. ob 15. uri iz Mariborne mrliške vežice na Zalahu. Znancl

Umrla je naša preskrbna žena in zlata mamica, sestra, teta in svakinja

MINKA GORIŠEK

vdova BUTJA, roj. ZUPANC

Pogreb nepozabne bo v nedeljo, 13. januarja 1957, ob 15. uri na pokopališču na Teharjih.

Zalujoči: mož Makso, hči dr. Alma, sin Dragec in ostali sorodniki.

Koledar za leto 1958, 3 leposlovne in 3 poučno praktične knjige lahko dobite za borih 500 din, če se vpišete v članstvo Prešernove družbe.

Umrla nam je naša preskrbna žena in zlata mamica, sestra, teta in svakinja

MINKA GORIŠEK

vdova BUTJA, roj. ZUPANC

Pogreb nepozabne bo v nedeljo, 13. januarja 1957, ob 15. uri na pokopališču na Teharjih.

Zalujoči: mož Makso, hči dr. Alma, sin Dragec in ostali sorodniki.

»Slovenski poročevalce« največji in najbolj razširjen slovenski dnevnik!

»Zdaj ne bom čaja. Pil sem najboljšega.«
Za eno stvar je bila hvaležna Japonski. Kimono ji je zakrival krive noge. V Ameriki je bila nosila bombažne domače obleke kakor druge žene in se vedno zavedala teh nog, izpostavljenih njegovim nenaklonjenim pogledom, četudi ni več nikoli govoril o njih. Rajje je pogledal proč, to pa je bilo še bolj boleče od besed.
Kako naj mu pove, kaj se je zgodilo popoldne? Zakašljala je v roko.
Strogo jo je pogledal. »Kaj je, Hariko?« je vprašal.
»Skoraj ne vem, kako bi ti povedala,« je odvrnila. Ozrla se je vanj in opazil je zaskrbljenost v njenih očeh. Še zmeraj je bila ženska prijetne zunanosti; in res je imela mil obraz in okrogle oči, podobne otrokovim. Okrogle oči sicer niso imele za najlepše na obrazu Japonke, vendar jih je imel on rad.
»Se je razbila sungška vaza?« je vprašal s strahom.
»Oh, nič tako strašnega,« je rekla naglo.
»Da ni poginil največji karp?«
»Oh, ne,« je zopet rekla. »Nič ni mrtvo.«
»Daj, daj,« je rekel, »saj te ne bom ubil ali celó pretepel.«
Bil je dobro razpoložen in opogumlja se je: »Neki mladenci je prišel popoldne k nam in povprašal po tebi,« je rekla skrajno previdno.
»Pacient?«
»Ne, ni bil pacient,« je zašepetala, nato pa izbruhnila vse hkrati: »Neki ameriški vojak.«
Dr. Sakajev suhi, lepi obraz je izgubil vsak izraz.
»Ne poznam nobenega Amerikanca.«
»Saj ni rekel, da te pozna,« je ovrnila. »Zelet te je le videti.«
»Od kod pozna moje ime?«
»Povedal mu ga je baje neki prijatelj, je rekel.«
»Kaj si mu dejala?«
»Rekla sem mu, da te ni doma. Nato je želel počakati, toda

nisem mu dovolila. Bala sem se, da bo vsak trenutek vstopila Josui. To bi ne bilo dobro.«
»Gotovo ne.«
»Rekla sem mu, da ti bom povedala, on pa je rekel, da bo znova prišel. Vprašal je, ob kateri uri si doma. Dejala sem mu, da je najbolje, da gre v tvojo pisarno v bolnišnico ob desetih dopoldan. Rekla sem, da ne sprejemaj nepoznanih ljudi doma.«
»Zelo dobro —« prenehal je in našobil ustnice. »Amerikanec! Najbrž mu je dal kdo od tamkaj moj naslov.«
»Da,« je pritrdila. Čutila je, da ji je laže pri srcu. Storila je prav, da mu je povedala; ni se jezil nanjo. Lahkomiselno je bilo misliti, da se bo razjezil, saj ji ni še nikdar rekel jezne besede, ona pa je bila še zmeraj tako občutljiva, da je začutila najneznačajnejšo senco v globlinah njegove duše. Njegovo samovoljavanje je bilo popolno, toda njej ni moglo nič uiti. Ljubko se je dvignila navzlic svojim kratkim nogam.
»Sedaj se pa oproščam. Nekaj stvari še moram opraviti.«
Priklimal je, ne da bi odgovoril. Ni želel, da bi ga minilo razpoloženje popoldanskega snidenja s prijateljci. Obsedel je, ko je odšla, nepremično opazujoč vrt, in hoté spravil iz svoje zavesti misel o vsiljivem Amerikancu. Vrtnar je bil poškrpnil kamne z vodo in zmočil skale in grmičevje.
Gospa Sakai je, medtem ko ga je opazovala, previdno zaprla za sabo mrežasto špansko steno. Ni je bil vprašal, kakšen je bil Amerikanec, in tega mu tudi ni povedala; in prišlo ji je na misel, da je to neke vrste prevara. Ugajal ji je mladenci. V Kaliforniji je bila večkrat videla bogate mlade moške, čeprav ji je bil rekel, ko ga je vprašala, da ni prišel od tamkaj. Vprašala ga je bila kar naravnost: »Prihajate iz Kalifornije?«
»Kaj govorite angleški?« je vprašal presenečeno.

»Nekoliko,« je rekla in poskušala, da se ne bi smejala, ker je imela pokvarjene zobe. Amerikanci so imeli radi lepe bele zobe, toda videti je bilo, da je isto pomanjkanje, ki ji je skrivljeno noge, pokvarilo tudi njene zobe. To ni bilo nikomur nič mar, dokler je bila še mlada, kajti deželjanke so si vselej črno lakirale zobe, ko so se možile. Njena mati je imela črne zobe, črne kot smola.
»Ste tudi vi iz Kalifornije?« ga je bila še enkrat vprašala.
»Zakaj tudi?« je vprašal. »Kaj ste vi iz Kalifornije?«
»Prišli smo od tamkaj,« je rekla.
»Jaz sem iz Virginije,« je rekel. »Lepo je tam.«
Nato je bila prekinila ta ničemer podobni razgovor. Zmeraj je bila preljubezniva z Amerikanci. Postala je hladna. Toda še vedno ji je ugajal. Bil je tako mlad, tako svežega videza. Njegovo ime, napisano na posetnici, ki ji jo je bil pomolil, je bilo Allen Kennedy. Povedal ji ga je, ona pa ga je ponovila. Nikoli se ni bila naučila brati angleški.
Sedaj je neslišno polzela po ozkem hodniku v njuno spalnico. Dala se je spremeniti v večjo sobo, če si premaknil španske stene, ki so jo obdajale; toda običajno jih ni prestavljala, da je lahko imela v njej prostor za svoje zasebno življenje. Odkar ji je bil Sotan Sakai rekel, naj ne pripravlja večerje, ni imela ob večerih več nobenega dela. Josui je večerjala kruh z uvoženo marmelado in čaj s konserviranim mlekom. Sama pa je jedla krožnik riževne prežganke, preden je legala spat. Izvlekla je predalček, tako majhen, da ga je lahko dala na nizko mizico, in začela klečé počasi pospravljanje njegovo vsebino: majhne dragocenosti in trakovne, nekaj Kansenovih fotografij in sliko njihove hiše v Los Angelesu, ki ni bila dolgo njihova. Zdaj so živeli v njej črnci.
Španska stena se je razmaknila za nekaj palcev in zagledala je Josui, ki se ji je smehljala.
»Mamica, tukaj si.«
»Si videla očeta?«